ԺԲ. ՏԱՐԻ 3294 (Ն. Տ.) 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 — 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1895 — 16 ՇԱՊԱՆ 1312 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՇԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐՇԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան ֆրանկ	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած [illegible] մասնաւոր գրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ
ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ
ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ ԲԱՐԵԽՆԱՄ ՎԵՀԱՊԵՏԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Օսմանեան մեծազօր և լայնածաւալ Տէրութեան միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակք և ժողովուրդք այսօր մեծահանդէս չքեղութեամբք և փառաւոր արարողութեամբք կը տօնեն Վեհ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԻ Ծննդեան բարեբաստիկ և անուանի Տարեդարձը։

Նշանաւոր շրջան մը բոլորած է Յաճկաստան, Ն. Կ. Վեհափառութեան դահակալութեան փառաւոր թուականէն ի վեր, շրջան մը որ իր հետքերը խորունկ կերպիւ պիտի դրոշմէ այս լայնածաւալ Տէրութեան ազանչելի Պատմութեան մէջ։

Այլապէս երեւելի շրջանի մը փայլով զմայլած, բնական է որ ազգք և աղնք՝ հաւատարիմ հպատակք՝ իրենց հիացումն արտայայտեն ակներեւ ցոյցերով։ Ուստի, այսօր, ամենուրեք լուսաւառութիւնք, հրախաղութիւնք, նուագածութիւնք պիտի ըլլան իբրեւ յայտարար նշանք այս կարեւոր Տարեդարձին թէ՝ պաշտօնական և թէ անպաշտօն ակմբոյ և ընդհանուր հասարակութեանց մէջ։ յառաջ բերած եռանդալից ցնծութեանց և խրախճանութեանց։ Ինչ մեծ փոփոխութիւններ Ն. Կ. Վեհափառութեան նշանաւոր Դահակալութենէն ի վեր։ Շատ մը նկատմամբք հինակ երկրին ո՛րչափ յառաջադէմ բարեւաւութեան ամենէն ուղիղ ճանփու մէջ է։ Սառաւոր հատորներ կարելի է գրել՝ մի առ մի յիշելու համար հանրօգուտ տնօրինութիւններն ու մեծ ձեռնարկութիւններն որք եղած են ընդ ուղղակի տնօրինութեամբ Ն. Կ. Վեհափառութեան, և որոցմէ շատեր այժմէն աքանչելապէս արդիւնաւորուած են յօգուտ և ի բարօրութիւն Տէրութեան։ Եւ ի՜նչ խոստմնալից ձեռնարկութիւններ և մեծամեծ հաստատութիւններ ալ որք մօտաւոր ապագայի մէջ իրենց բազմապատիկ արդիւնաւորութիւնն առատօրէն կը խոստանան երկրին։ Աժենքս ալ գիտենք թէ այս ամեն տնօրինութիւնք որք կը վերաբերին երկրին ու Տէրութեան ներկային և ապագային՝ ուղղակէս Ն. Կ. Վեհափառութեան գործն են, որ գիշեր ցերեկ կ'աշխատի, որ անդուլ անդադար կը հսկէ, և իր հեռատեսութեան և խիստութեան նշանները շատ բարեպատեհ և ցնծալի ազիմներով ցուցած է ամենափայլուն կերպերով։

Օսմանդիք եւս զանազան քաջայորմար ազիթներով յարգանք յիշած են Վեհ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԿԱՅՍԵՐ ճարտար քաղաքագիտութեան, նուրբ դիւանագիտութեան, աքանչելի կենցաղագիտութեան ու փափուկ քաղաքավարութեան մեծամեծ բազմաձայն գեղեցիկ արդիւնքները։ Տէրութիւնն հինակ անհամեմատ աւելի զօրեղ և ակնածելի վիճակի մէջ է բաղդատմամբ այն ժամանակին յորում Ն. Կ. Վեհափառութիւն ի Գահ բազմեցաւ։ Զի այն օրէն ի վեր Տէրութեան զօրութիւնն աւելցնել և դիրքն ակնածելի ընել Իրեն սիրական զբաղում ընտրեց և անով պարապեցաւ օրն ի բուն։ Կրթական և տնտեսական զարգացմանց ճանփու մէջ եղածները մանաւանդ անմոռանալի են, և անմիջական կերպիւ զգալի են անոնց բարերար ազդեցութիւնք։ Գիտենք թէ Ն. Կ. Վեհափառութեան Բարեյաջող Գահակալութենէն ի վեր երկրին այս երկու կարգի զարգացմանց համար դրամ չէ խնայուած. շատ տեղեր դպրոցներ բացուած են, կեցած դպրոցներ բարւոքուած են, երկաթուղիներ և հասարակ կառուղիներ ու ճամբայներ շինուած են, և զանազան հանրօգուտ և կարեւորագոյն տնօրինութիւնք եղած են և կ'ըլլան յարաժամ։ Կ. Պոլսոյ մեծ երկրաշարժէն արկածեալներուն և այլ զանազան կարգի տառապեալներուն իր բարենպատակ օգնութեամբ և գթութեամբ մեծանուն ինքնակալը նաեւ Բարեգութ Վեհապետի նախանձելի տիպրոսը ստացած է։ Բնական է որ իր հնազանդ հպատակներն ուրախութեան մեծամեծ և չքեղաշուք ցոյցերով տօնեն իր Ծննդեան Տարեդարձն, այնպէս որ այս օրս նշանաւոր պիտի ըլլայ Իր հանրային խրախճանութեան ցոյցերով, զոր պիտի փոխանք մանրամասնել մեր վաղուան թուով։

Հետեւապէս, միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակք միաբերան պիտի աղաղակեն ըսելով՝

ԿԵՑՑԷ ՅԱՒԵՐԺ ԿԵՑՑԷ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐՆ
ԵՒ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԻՆՔՆԱԿԱԼՆ ՅԱՃԿԱՍՏԱՆԻ
ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆ ՂԱԶԻ

ՔԱՆԴՈՊԷՌԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Ֆրանսական թերթերն երկար սիւնակներ կը նուիրեն նկարագրելու համար Ֆըրանսայի վերջին մեռելային կեանքը։ Ժօռժ Տիւբիւ հիւանդութեանը այցելելով անոր, գեղեցիկ խմբագրական մը հրատարակած է Ֆիկարօ-ի մէջ, որմէ կը քաղենք հետեւեալ հատուածը։

«Երբ քանի մը օր առաջ խմբագրական մեռելային հիւանդ էր, տխմեալ ուզեցի զինքը։ Ոչքան ալ հիւանդ էր, հաւանեցաւ— այն բարութեամբ որ այս հազուագիւտ սիրտին մէջ քաջութեան կը հաւասարէր. մտայ անսեթեւեթ սենեակը, ուր սակայն ամենուրեք կը զգացուէր բնակողին բարոյական մեծութիւնը։ Պատերուն վրայ տեսայ մարտական պատկերներ և իր զինակիցներուն լուսանկարները որոց մէջ կը միրէր ապրիլ—։ Պահ մը կեցայ մառեալին կեղանագրին դիմացը։ Եւ իր քաղաքային հանդերձին ներքեւ դայլ գինք ինչպէս Մեցի բանակին մէկ սպան կը պատմէր ինծի. պատերազմի պահուն՝ իր առաջնորդներուն վրայ ցցուած, գլուխը բարձր, լայնցունելով իր կուրծքը մահուան դէմ զոր կարհմարէր։

Սենեակն առաջնորդուեցայ։ Բարձին վրայէն վերցուց ծեր առիւծի իր ճերմակ գլուխը։ Աչքիկը կ'օգնէր իրեն՝ որպէսզի դրէթէ նստած մնայ իր անկողնին վրայ։

Եւ անանկ տեսարան մըն էր այն զոր երբէք չպիտի մոռնամ։

Սկսաւ խօսիլ այն բնական պերճախօսութեամբ որ իր մէջ եռացող մեծ գիւցազնութեան արտայայտումն էր։ Եւ այնքան գեղեցիկ բաներ լսեցի որ ուզեցի ծընրադիր լսել զանոնք։ Ցիչեց իր արշաւանքները, իր բանակները, իր ճակատամարտները։

Խօսած պահուն յանկարծ գիրք մը ուզեց, գերմանական բանակին մէկ հին տարեցոյցը որ կը գտնուի Սէն-Բրիւիյի մէջ սարսռուող գերման պահակազօրքերուն ցուցակը։ Երբ նայեցայ ինծի ցուցուցած էջերուն վրայ, առաւ գիրքը, ծունգերուն վրայ դրաւ, ձեռքն ալ անոր վրայ, և սուկալի նայուածքով մը ու ձայնով մը, ըսաւ ինծի.

—Ասոնք իմ մեռեալներս են։

Եւ այդ նիհար ձեռքը, ուր թանձրամեայ այդ ազատուն ձեռքը իմ աչքիս առջև ահաւոր երեւոյթն առաւ ապիտի թաթի մը որ սրսի մը վրայ կ'ելիկարի։

Ցետոյ խօսեցաւ իր խեղութիւններուն վրայ. իր վիրաւոր սրունքին վրայ որ անպիտան կը տանջէր զինքը, լսելու դժուարութեանը վրայ։

—Խո՛ւլ եմ, կրնայ ինծի։

—Խիստ շատ անգամ և շատ մտէն թնդանօթի ձայնը լսած ըլլալուդ է, գուշեցի իր ականջին։

Ժպտեցաւ։

* * *

Մառեալին կեանքին մէջ առատութեամբ կը գտնուին անչափանդրութեան ապացոյցները։

1873ին, պատերազմական նախարար զօրավար տիւ Պառայ նախարարաց խորհուրդին ընդունել կուտայ առաջարկ մը որով 10,000 ֆրանքէն 20,000ի կը բարձրանար բանակի կարգադրութեանց յանձնաժողովի նախագահին ծախքերը։ Նախագահը Քանդոպէնն էր։ Սա խմանալով կերթայ կը գտնէ իր հին զինակիցը և կը յայտարարէ թէ չի կրնար ընդունիլ։

Մառեալ Քանդոպէն յետոյ պետ կարգուեցաւ այն պատուիրակութեան որ պիտի երթար Ֆրանսան ներկայացուցել Վիքթոր Էմմանուէլի յուղարկաւորութեան։

Փառաւորապէս ներկայացուցեալ յետոյ իր երկիրը արքայական յուղարկաւորութեան, Փարիզ կը գտնայ և արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատունը կերթայ, որ մեծ վարկ մը քուէարկեալ տուած էր Ֆրանսական պատուիրակութեան ծախսերը հատուցը։ 15,000 ֆրանքի գումար մը ետ կը բերէ որ ծախսուած չէր։

Դիտել կուտան Մառեալին թէ այդ մնացորդը իրաւամբ իրեն կիյնայ, թէ վարկը քուէարկուած ըլլալով՝ անկարելի է անոր մէկ մասն ետ առնել։

Մառեալը կը պնդէ, և որովհետեւ երկրորդ անգամ նոյն պատասխանը կը տրուի իրեն, բարկութենէ կարմրած կը գոչէ.

—Օ՛ն, բացէք ուրեմն սա պատուհանը որպէս զի Սէնի մէջ նետեմ սա տասնըհինգ հազար ֆրանքը։

Արտաքին գործոց նախարարը ստիպուեցաւ ետ առնել գումարը զոր Մառեալը ամենեւին չէր ուզեր վար դնել։

Տասնըհինգ տարի, 1855էն մինչեւ 1870, տարեկան 200,000 ֆրանք թոշակ ունէր, և իր առատաձեռնութիւնն այն աստիճան էր որ իր սպաները կը պարտաւորէին գզրոցներուն մէջէն վերցուցել ըստակը՝ թող չտալու համար որ շուայլորէն ծախի տան։ բազմաթիւ խնդրողներու որք թշուառութեան պատրուակով գիտէին իրմէ բաւական մեծկակ գումարներ կորզել։

Մառեալ Մաք-Մահոն, նախագահ Հանրապետութեան, օր մը Սէվրի երկու չքեղ տնօրէներ զրկից իրեն։ Քանդոպէր շնորհակալ եղաւ իր զինակցին, բայց մերժեց ընծան։

—Իմ ներքին կեանքս շատ համեստ է, ըսաւ, առանկ զեղեցիկ բաներ ընդունելու համար։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ
ՄԱՆԻՊՈՍԱՅԻ ԴԻՐՔԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Գրեթէ 40-45 տարի առաջ՝ կը զբաղուէր Երզնկայի մէջ ոստայնանկութեան տեսակ մը արհեստ։ Բամպակը զգեցով՝ բոբերու միջոցաւ հոստ թել կը մանէին և մի քանի արհեստական գործողութիւններէ վերջ, կը շինէին ճերմակ խոպոպ կտաւ և ժամանակին ներկարարներուն յանձնելով որք չէ՛ն կը կոչուէին, կապոյտ (չիվիտ) կամ կարմիր ներկիլ կուտային և կը գործածէին տնական այլ և այլ պէտքերու, ինչպէս ճերմակը՝ չապիկ և ներքին զգեստներէն, իսկ ներկուածն՝ վերմակի երես և այլ և այլ արտաքին հագուստներ։ Ահա այդ ժամանակէն սկզբնաւորութիւն կ'առնու մանիպայագործութիւնը Երզնկայի մէջ, յորմէ հետէ զգալի կերպով մշակուելով՝ ապրուստի միակ աղբիւրը կը դառնայ տեղացի ժողովրդան մասին։ Շնորհիւ այն արհեստին, այսօր բոլորովին վերջ գտած է տեղւոյս պանդխտութիւնը։ Ընտանեաց հայրերը հայր ինդրով կը գիմէին Պոլիս և այլուր, աղքատութեան մատնելով իրենց տունը, և եթէ երբեք յաջող վերադարձ մ'ունենային, կը գտնէին իրենց տնակը աւերի աղքատացած։ Բայց այսօր ամեն հայր, իր ընտանեաց ծոցին մէջ, կ'անցընէ խաղաղ և չափաւոր կեանք մը, զբաղելով ամբողջ տան անդամներով միասին՝ մանուսայի ոստայնանկութեան գործողութեամբ։

Մանիսայագործութիւնը, ինչպէս իր անունէն կ'երեւի, ծնունդ առած կը թուի՝ Այտընի կուսակալութեան մէջ գտնուող Սարուխան գաւառին Մանիսա քաղաքէն, ուր բամբակեղէն գործուածք կը կարծուին լինել ամենէ հինը, անտի հետզհետէ տարածուելով Այտինայ, Դայսերի, Հալէպ, Ակն, Արաբկիր և վերջապէս Երզնկա։ Անուրանալի է վերոյիշեալ քաղաքներու մանիսայագործութեան մէջ ունեցած հմտութիւնը բաղդատմամբ Երզնկայի. բայց տեսակի այլազանութեան և դիմացկունութեան կողմէ տեղւոյս մանուսան միշտ գերազանց է։ Իսկզբան, Հալէպի և Արաբկիրի մանուսաները իրենց փայլունութեամբը, ոլորկութեամբը եւ ծաղկանման հիւսուածներովը համահաւասար կերեւին մետաքսեղէն գործուածոց (չըմաբի), բայց երբ կը լուացուի կը կորսնցնէ մածուցիկ նիւթերու չնորհիւ՝ ճնշոդական գլաններու պատճառած փայլունութիւնը և ոլորկութիւնը և ցնցոտի կը դառնայ, ընդհակառակն տեղական մանուսան աւելի կը փայլի և կը խտանայ լուացուելէ վերջ։

Մանուսան մեծ սպառում և յառաջդիմութիւն գտած և իր լաւութեամբը ծանօթացած է դրացի քաղաքներու հրապարակց վրայ, ինչպէս Բաբերդ, Էրզրում, Տրապիզոն, Կիւմիւշխանէ, Սըվազ, Խարբերդ, Պիթլիզ, Բղի, Մուշ և մաս մ'ալ Եւրոպական Թուրքիոյ կողմերը։

Մանիսայագործներու ներկայ թիւը կը հասնի 55-60ի, սակայն ասոնց հաղիւ թէ 20ը ունին սոյն գործով զբաղելու համար բաւական դրամ, մնացեալները առանց մէկ ստակի՝ բաղդատմամբ միւս ունեւորներու՝ ահագին գործ կը բանան և արհեստը կը նուաստացնեն։ Ահա այս ընթացքն է որ արհեստին կենսական ակունքը կը ցամքեցնէ։ Երեւակայեցէ՛ք մանուսաների խոպոպայ կամ եղէգ մը՝ որ կ'ոկսի մանիսայագործութեան, մարդ մը որ հաղիւ տարեկան 12-15 ոսկի կտտնար և կրնար օրը օրին կառավարել իր ընտանիքը, կը ձեռնարկէ հարիւրաւոր ոսկիներ զրամագլուխ պահանջող գործի մը, որով անկարելի է անոր զիմանալ զրամական անձկութեանց, 2-3 ամիս յետոյ կը տեսնես որ ահագին քանակութեամբ մանուսայ, ոչ միայն ընթացիկ գինը (րիսցա) կտրած՝ այլ և զրամագլուխէն ալ բաւական զգալի կորստով մը, քաղաքիս և շրջանայ կուսակալութեանց հրապարակներու վրայ կը շրջի։ Իրաց այս վիճակին մէջ ի՞նչ պիտի ընէ այդ խոպոպն իր բաց պիտանէն գոյելու համար, բայց եթէ խարդախել իր մանուսաները, այսինքն ոչ միայն թոփին երկայնութիւնը՝ որ պարտ 10 կանգուն լինել, այլ և թելերը պակսեցնել, և վոտանակ բարձր և անեղծ խառնմանի՝ խամ բանիլ։ Ասոր վրայ՝ եթէ ոչ բոլորովին գտնէ մասամբ միւս կարգ մանուսաճիներն ալ ի հարկէ բանադատեալ կտրպտուն այդ նուաստացուցիչ ընթացքին հետեւիլ, գտնէ չահելու այն տակաւը, զոր կը վճարեն այդ խոպոպները տեղացի վաճառականներուն։ Այս է առաջին և գլխաւոր պատճառը մանիսայագործութեան տկարացման։ Թէեւ կան ուրիշ պատճառներ ալ, ինչպէս տաւեւտական ընդհանուր անձկութիւնը և շրջակայ ինչ ինչ հրապարակներու գոցուիլը, սակայն ասոնք երկրորդական կը համարուին. վասն զի եթէ ոչ առանց չահի մեծ առեւտուր մը, գոնէ՝ չահաւոր փոքրիկ սպառում մը կրնայ ըլլալ։

Սոյն օրինակ չահագիտական ազիտաբեր միջոցները, ինչպէս նաեւ արհեստին յառաջդիմութեան արգելք եղող ամեն պատճառները բառնալու համար, միմիայն մէկ բան հարկաւոր է, ըստ ամբողջ Երզնկացւոց կարծեաց, այն է տեղւոյն երեք վաճառականները վարկ չբնան այդ կարգի արհեստաւորներու, վաճառականներ՝ որք միշտ վնասուած են այդ նկատմամբ բաւական նշանաւոր գումարներով։ Թող չառաջեն վաճառականները թէ այդ կորուստ իրենց չահէն է, թող չյուսահատեցնեն այդ կարող մանուսաճիները, որք վերջապէս պիտի իրենք ալ մէյմէկ վաճառական ըլլան։ Թո՛ղ քաջալերեն նոքա, աւելի լաւ է, փոխանակ 60ի լենի 25 չնորհքով մանուսաճիներ և փոխանակ 40-50 գործաւոր բանեցնելու՝ 100-200 բանեցնեն և արհեստը զարգացնեն, այսպէս թէ՝ ժողովուրդը պիտի չահի և թէ՝ վաճառականը կարող անձերու վրայ դրամ պահանջ պիտի ունենայ և չպիտի բնաւ վնասէ։ Լաւ արհեստաւոր մը երբ նիւթապէս ամեն դիւրութիւն կը վայելէ, ամեն ջանք և գոհացումն ի գործ կը դնէ արհեստին յառաջդիմութեան և մշակման, և կատարեալ արհեստ մը միշտ մեծ ծաւալում կը գտնէ. ուրեմն ինչո՞ւ չքաջալերենք զանոնք նոյն իսկ մեր սեփական շահուն համար։

Մանուսային առուծախին, արտադրութեան, գործողութեան եղանակին, շահաբերութեան և այլնի մասին ուրիշ առթիւ կը գրենք։ Մ. Ք.

Երզնկա, 16 յունուար, 1895

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՅԹ

Գերմանական կառավարութիւնը միտք ունի այս օրերս առաջարկութիւն մը ներկայացնել եւրոպական պետութեանց՝ միջազգային նամակագրոյմ մը հաստատելու համար։ Կը կարծուի թէ այսպիսի նամակագրոյմ մը մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ ամեն անոնց որք ազգակցութիւններ կունենան։ Հիմակ եթէ մէկը տեղեկութիւն ուզէ օտար երկրէ մը, անկարող է պատասխանին վրայ նամակագրոյմ փակցունել վասնզի ոչ մէկ երկիր կ'ընդունի օտար նամակագրոյմ իբրեւ թղթատարութեան ծախք դուրս զրկուած նամակի մը համար։ Ուստի մարդ իր թղթակցին բարեյօժարութենէն կախում ունի ընդունած նամակին թղթատարութեան ծախքին վճարման մասին։ Օրինակի համար, Միացեալ Նահանգաց յեւրոպա գտնուող հիւպատոսք ամեն տարի հարցումներ և տեղեկութեանց խնդրանքներ պարունակող հազարաւոր նամակներ կ'ընդունին որոց ոչ մէկուն պատասխաններուն համար նամակագրոյմ կը զրկուի իրենց։ Գերմանիոյ թղթատարութեանց նախարարը պատրաստած է այսպիսի նամակագրոյմի մը օրինակը և դայն ընդունելու ծրագիր մը։ Նամակագրոյմը, կամ որ նոյն է՝ զրոյմաթուղթը, պիտի պարունակէ բոլոր այն երկիրներուն անունները որոց մէկ կը ճանչցուի այդ զրոյմաթուղթը, հանդերձ ազիւսակով մը որ կը ցուցնէ անոր դրամական արժէքը այս երկիրներուն իրարանցիւրին մէջ։ Կը կարծուի թէ միայն եւրոպական քանի մը երկիրներ պիտի ընդունին այս զրութիւնը, բայց հաւանական է որ Միացեալ Նահանգք եւս միաբանին անոնց հետ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (33)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

—Ի՞նչ ունիս, խեղճ աղջիկս։

—Թել մը կապել ուզած ատենս սահեցայ, չեմ գիտեր ինչպէս, ձեռքս փախաւ, երկու մատներս ճզմուեցան... կարծեմ։

—Շա՞տ կը ցաւի։

—Ոչ այնչափ։

—Ուրեմն ինչո՞ւ կուլաս։

—Վասնզի դուք չեք հրմշակեր գիս։

Թալուէլ ուսերը թօթուեց։

—Կրնա՞ս քալել, հարցուց Պ. Վիւլֆրան։

—Օ՛հ, այո, պարոն Վիւլֆրան։

—Շուտ տուն դարձիր. Պ. Ռիւշոնին լուր դրկելու է։

Եւ Թալուէլին դառնալով.

—Երկաթ մը գտեցէք Պ. Ռիւշոնին ըսելով որ անմիջապէս Ֆրանսուազին տունն երթայ, անմիջապէսը ատրաստեցէք. «ստիպողական վերք» աւելցուցէք։

Ռոզալիին քով եկաւ.

—Մէկը կուզո՞ս քեզի տանելու։

—Շնորհակալ եմ, պարոն Վիւլֆրան, ընկեր մը ունիմ։

—Դնա, աղջիկս. ըսէ մեծ մօրդ որ աւուրչէքդ պիտի ստանաս։

Հիմակ Բերրինն էր որ լալու փափաք ունէր. բայց Թալուէլի ակնարկին տակ ինքզինքը բռնեց. բակերէն դուրս ելլալով դուռն հասնելէ յետոյ յայտնեց իր յուզումը.

—Պ. Վիւլֆրան բարի է։

—Մինակը աւելի բարի պիտի ըլլայ. բայց Նիհարին հետ չի կրնար ըլլալ. և յետոյ ժամանակ չունի, գլխուն մէջ ուրիշ մտածումներ կան։

—Վերջապէս բարի եղաւ ձեր մասին։

Ռոզալի վեր առաւ գլուխը.

—Օ՛հ, այո, վասնզի իր զաւակը միտքը կը բերէր. կը հասկնա՞ք. Պ. Էմոն մօրս կարծեղբայրն եղած է։

—Զաւկին վրա՞յ կը մտածէ։

—Մինակ անոր վրայ կը մտածէ։

Դուռներուն վրայ կեղլային անունց անցնիլը տեսնելու համար, վասնզի արիւնաներկ թաշկինակը որով Ռոզալիին ձեռքը պլլուած էր, հետաքրքրութիւն կը շարժէր. քանի մը ձայներ կը հարցունէին.

—Վիրաւորուեցա՞ր։

—Մատներս ճզմուեցան։

—Ա՛հ, դժբախտութիւն։

Այս աղաղակին մէջ որքան արքահատանք նոյնքան դայրոյթ կար, վասնզի կը մտածէին թէ ինչ որ այդ աղջկան պատահած էր, կրնար յաջորդ օրը կամ նոյն պահուն իսկ իրենց պատահիլ, իրենց տնուանոյն, հօր, զաւկներուն. Մարքուրի մէջ ամեն մարդ գործարանէն չէ՞ր ապրեր։

Հակառակ այս դատարներուն, անոնք կը մօտենային մայր Ֆրանսուազին տանը որուն գրոյ ցանկապատը կերեւար արդէն ճամբուն ծայրը։

—Հետս ներս պիտի մտնէ՞ք, ըսաւ Ռոզալի։

—Կը մտնեմ։

—Թերեւս Զենոպի մօրքուրը ձեզի կը քաշուի։

Բայց Բերրինի ներկայութիւնը բնաւ չդրդեց սսկալի մօրքուրին վրայ որ տեսնելով Ռոզալիին գարձը անսովոր ժամու մը, ու նշմարելով փաթթուած ձեռքը, բարձր աղաղակներ արձկեց.

—Վիրաւորուեցա՞ր, ջղիկ։ Գրաւ կը դնեմ որ կամաւ ըրիր։

—Աւուրչէքս պիտի առնեմ, պատասխանեց Ռոզալի կատաղաբար։

—Ան՞նկ կը կարծես։

—Պ. Վիւլֆրան ըսաւ։

Բայց այս բան չհանգարտեցուց Զենոպի մօրքուրը որ շարունակեց պոռալ այնքան սաստիկ որ մայր Ֆրանսուազ, հաւատարմութեան հեռանալով, սենին վրայ եկաւ. բայց դայրագին խօսքերով չընդունեց իր թոռը. քովը վազելով բռնուկներուն մէջ առաւ։

—Վիրաւորուեցա՞ր, գոչեց։

—Քիչ մը, մեծ մայրիկ, մատներս. բան մը չէ։

—Կանչել տալու է Պ. Ռիւշոնը։

—Պ. Վիւլֆրան մարդ զրկեց։

Բերրին կը պատրաստուէր անոնց եւ-սուէն տուն մտնել, երբ Զենոպի մօրքուրը ետին դառնալով կեցուց զայն։

—Կը կարծէք որ ձեզմ՞ պէտք ունինք զայն գարմանելու համար։

—Շնորհակալ եմ, գոչեց Ռոզալի։ Բերրին ուրիշ գործ չունէր եթէ ոչ գործարան դառնալ, ու դարձաւ. բայց երբ վանդակաղուռը պիտի հասնէր, երկարաձիգ սուլիւն մը արձակումը ծանուց։

ԺԸ.

Օրուան մէջ տասն անգամ, քսան անգամ Բերրին մտածած էր թէ ի՞նչպէս պիտի կրնար չպառկիլ այն սենեկին մէջ ուր քիչ մնացեր էր որ խղդուի, ուր քիչ քնացեր էր։

Ապահովապէս յաջորդ գիշերը նոյնքան պիտի խղդուէր և աւելի աղէկ չպիտի կրնար քնանալ։ Ուրիշն եթէ հանգիստ քունով մը օրուան յոգնութիւն չդարմանէր, ի՞նչ պիտի ըլլար։

Սոսկալի խնդիր մըն էր որուն բոլոր հետեւանքները կը կշռէր. եթէ աշխատելու ուժ չունենար, պիտի վռնտուէր, ու իր յոյսերը պիտի ոչնչանային. եթէ հիւրընար, աւելի պիտի վռնտուէր, և մէկը չունէր ուսկից խնամք և օգնութիւն խնդրէր. անտառի մը մէջ ծառի մը սառորոք. այս էր իր ակնկալութիւնը, ուրիշ ոչինչ։

Իրաւ է թէ իրաւունք ունէր այլ եւս չպառկելու այն անկողնին մէջ որուն գինը վճարած էր. բայց այն ատեն ո՞ւսկից պիտի գտնէր ուրիշ մը, և մնաւանդ ի՞նչ պիտի ըսէր Ռոզալիին՝ բացորոշ յայտնելու համար թէ ուրիշներուն համար ապէկ եղածը իրեն համար գէշ էր։ Միւսներն ի՞նչպէս պիտի վարուէին իրենց հետ երբ իմանային իր գաբանքը։ Ասիկա թըշնամութեան պատճառ մը ի՞նչպիտի ըլլար որ կրնար ստիպել զինք գործարանէն հեռանալու։ Մէյոյն ապէկ գործաւոր ըլլալը չէր բաւեր, ուրիշ բաներուն պէս ինքն ալ բանաւոր էր։

Եւ օրն անցած էր, ու ինք չէր կրցած որոշում մը տալ։

Բայց Ռոզալիին վէրքը կացութիւնը կը փոխէր. հիմակ որ խեղճ աղջիկը քանի մը օր անշուշտ անկողին պիտի պառկէր, չը պիտի իմանար սենեկին մէջ եղածը, հոն պառկած ըլլալը կամ ոչ, և հետեւապէս վախ չունէր անոր հարցումներէն։ Միւս կողմէ, որովհետեւ սենեկին մէջ պառկողներէն ոչ մէկը գիտէր թէ ո՞վ եղած էր այդ մէկ գիշերուան դպացուհին, չպիտի զբաղէին այդ անծանօթով որ շատ լաւ կրնար ուրիշ տեղ սենեակ մը բռնել։

Այս պատճառաբանութիւնը ընդունուելուն պէս, ա՛յ ուրիշ գործ չէր մնար եթէ ոչ գտնել պառկելու ուրիշ սենեակ մը։

Բայց պէտք չունէր փնտռելու։ Ո՞րչափ անգամ իրճիթին վրայ մտածած էր յաջողակիչ ըղձանքով։ Մարդ ի՞նչ հանդիստ կ'ընէր հոն եթէ կարելի ըլլար. մէկէն վախ չիկար, քանի որ ոլոր եղանակին միայն բնակելի էր, ինչպէս կը ցուցնէր Ամիէնի Օրոլեերը. տանիք մը գլխուն վրայ, տաք ոսկեր, գուռ մը, և իրը անկողին՝ շոր պտերներու լաւ անկողին մը, բաց ի անձնական տան մը մէջ քնանալու հաճոյքէն, իրականութիւնը երազի մէջ։

Եւ ահա ինչ որ անիրանալի կ'երեւար, յանկարծ հնարին ու դիւրին կը դառնար։

Պահ մը իսկ չվարանեցաւ, և հացագործին խանութէն գնելէ յետոյ իր ընթրիքին կէս լիպրա հացը, փոխանակ մայր Ֆրանսուազի տունը դառնալու, նորէն բռնեց այն ճամբան ուսկից առտուն անցած էր գործարան երթալու համար։

Բայց այդ միջոցին Մարօքուրի շրջականները բնակող բանուորներ այդ ճամբուն կը հետեւէին՝ տուն դառնալու համար, և որովհետեւ չէր ուզեր որ տեսնան այդ ոլորուտին մէջ մտնելը, դնաց նստաւ մարգին վրայ նայող մացառուտին մէջ. երբ առանձին մնաց, իրճիթի պիտի երթար, և հոն հանդարտ, դուռը լճակին վրայ բաց, մարը մտնող արեւին հանդէպ, ապահով թէ ոչ ոք անհանգիստ պիտի ընէր զինք, առանց աճապարելու պիտի ճաշէր, ինչ որ ճամբուն վրայ պատառները կուլ տալէն շատ աւելի աղէկ էր, ինչպէս ըրած էր նախաճաշին ատենը։

Այնքան հրապուրուած էր այս կարգադրութենէն որ անհամբեր էր զայն գործադրելու. բայց պարտաւորեցաւ երկար ատեն սպասել, վասնզի անցորդէ մը եռք ուրիշ մը կուգար, և ասկէց եռք ուրիշներ ալ. այն ատեն միայն ըրաւ իր գոյքերուն փոխադրութիւնը պատրաստել իրճիթին համար որ անշուշտ մաքուր և հանգստաւէտ էր, բայց բիչ մը խնամքով կրնար աւելի հանգստաւէտ ըլլալ։

(Շարունակելի)

ՄԱՏԹԷՈՍ ԾԱՌԱՅ, ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԿԱՄՕՔՆ ԱԶԳԻՆ ԱՐԵՒԵՄԻՍԿՈՊՈՍ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Առաքելաշնորհ Սրբազան Արքեպիսկոպոսաց և Եպիսկոպոսաց եղբարց իմոց ի Քրիստոս, Գերապատիւ Թեմական Առաջնորդաց և Վանահարց, Արժանապատիւ Պատրիարքական և Առաջնորդական Փոխանորդաց, բարեխրատ քարոզիչ Վարդապետաց, Հոգեառնչն Աւագերիցանց, կարգապահ Քահանայից, բարեշնորհ Սարկաւագաց, հոգենուագ Դպրաց, բարեեռանձն Դաստիարակաց և Ուսուցչաց, Պատուարժան անդամոց գաւառական Ընդհանուր, կրօնական և Քաղաքական Ժողովոց, բարեջան Տեսուչ և Թղական Խորհրդոց, ջանասէր Հոգաբարձութեանց, կրթական և Բարեգործական Ընկերութեանց և ամենայն չափու հաւատացելոց ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, արանց և կանանց, ծերոց և տղայոց, երիտասարդաց և կուսանաց, Ողջոյն տիրանուէր և օրհնութիւն աստուածային։

Շնորհք, սէր, խաղաղութիւն և ողորմութիւն ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ բազմասցի ի հոգիս և ի մարմին հարազատ և լուսաւորիչդ որդւոցդ Առաքելական Ուղղափառ Սրբոյ Եկեղեցւոյս Հայոց։

Ցայտ է Ձեզ, եղբարք իմ սիրելիք, թէ յօրէ անտի յորում նուիրած էի դանձնս ի սպասաւորութիւն Բանին կենաց, կը ծառայէի խնամանն Ս. Եկեղեցւոյս և Ազգիս, և ահա ժողովք կոչեց զիս զտկարս և զկրտսերս յեղբարս իմ ի ծանրակիր պաշտօն Պարիարքութեան, զոր յանձն առի՝ լինելով ապաստան յամենակարողն Աստուած, «Որոյ զօրութիւն ի տկարութեան կատարի» ըստ Առաքելոյն։ Կ'աղօթեմ առ Աստուած հոգենուագ Սաղմոսերգուին հետ, «Ի Քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ամաչեցից յաւիտեան, յարդարութեան քում փրկեա և ազատեա՛ զիս»։ Միանգամայն և Ձեր ամենեցուն աղօթքը կը խնդրեմ, որպէս զի կարող լինիմ արժանապէս վարել այսչափ Վերակացութեան պաշտօնս յոր կոչուեցայ շնորհիւն Աստուծոյ և կամաւ Ազգին և հաճութեամբ ինքնակալ Կայսեր Թուրքիոյ։ Ապաքէն յայտնի է Ձեզ ամենեցուն, թէ իմ այս ստանձնած պաշտամանս անհնարաւորի պարտաւորութիւնն է մեծ հոգ տանիլ բարեգործութեան եկեղեցեաց, մեր Սուրբ Եկեղեցւոյս նախկին ծիսից և կարգաւորեալ արարողութեանց միօրինակութեան, եկեղեցական պաշտօնէից իրենց նուիրական պարտուց անթերի կատարման, Ազգային երկսեռ մանկուանց բարւոք կրթութեան, վանօրէից, հիւանդանոցաց, բարեգործական և ազգօգուտ հաստատութեանց յարատեւ պայծառութեան և անվթար պահպանութեան։

Եւ արդէն այս ամէն պարտաւորութիւնները լիապէս կատարեմ Հարկ անհրաժեշտ է որ վայելեմ թէ՛ Եկեղեցական Ս. Հարց և թէ՛ Հայ Ազգին աջակցութիւնը, որով միայն կարելի է պահպանել ի Յիսուսէ Քրիստոսէ, և մեր առաջին Լուսաւորիչ Թագէոս և Բարթուղիմէոս Սրբոցն առաքեալներէն և մեր հոգւոյ լուսաւորչ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն մեզ ուսանեալ Հայոց Ս. Եկեղեցւոյ ուղղափառ վարդապետութիւնն և զարգացնել ազգիս ընկերական, ընտանեկան և անհատական այն ուղիղ բարոյականութիւնն՝ որ հիմնուած է մեր երկնաւոր Վարդապետին քարոզած Ս. Աւետարանին և մեր երանաշնորհ Ս. Հարց քարոզութեանց վրայ, և մեր ազգին ուսանող մանկուանց միտքն ու սիրտը զարգացնել ճշմարիտ աստուածպաշտութեամբ, սրբացնել անոնց զգացումներն և ամենայն իմաստ տալ նոցա Հայոց Ս. Եկեղեցւոյ ճշմարիտ ճանաչն և Հայ Ազգին հարազատ մէկ անդամը լինելու նկարագիրը, և բարգաւաճել գնանփոխ բարոյական գեղեցիկ յատկութեամբք, օգտակար ուսմամբք և պիտանի արուեստիւք, որովք մեր ազգն թէ՛ ի կենցաղումն ունենայ իր պատշաճ և նախանձելի դիրքը, և թէ՛ որ մը յերկինս փառաւորուի անպատում ուրախութեամբ իւր յաւիտենական յիշատակց արժանի Հարց հետ։

Եւ արդ՝ Եղբարք իմ լսակիցք իմ եւ վաստակակիցք Սրբազան Արքեպիսկոպոսունք, Սրբազան Եպիսկոպոսունք, Պատրիարքական և Առաջնորդական Փոխանորդք, Դուք որ կարգեալ էք Տեսուչ և Հովիւ Ձեզ յանձնուած բանաւոր հօտին Քրիստոսի, և Ուխտիւ Սրբութեան պարտաւորութիւն յանձն առած էք առաջի ահաւորին Աստուծոյ և հաւատացեալ մարդկան, հոկեցէք որ Քրիստոնէական հաւատոյ ուսանող անարատ մնայ, հոկեցէք որ մեր Հայոց Ս. Եկեղեցւոյ Առաքելական կարգաց, կանոնաց, ծիսից և աւանդութեանց մէջ նորաձեւութիւնք չը ծագին, հոկեցէք որ ամենայն եկեղեցական պաշտամունք, երգեցողութիւնք եւ Սրբազան Խորհրդոց մատակարարութիւնք կատարուին Քրիստոնէական հաւատով, յուսով և սիրով, կատարուին Հայոց Ս. Եկեղեցւոյ կարգաց և կանոնաց համաձայն, հոկեցէք որ Ձեզ ստորագրեալ պաշտօնեայք Վարդապետք, Քահանայք, Սարկաւագունք և Դպիրք սրբութեամբ և արդարութեամբ քաղաքավարին, և Քրիստոնէական հոգւով և զգացմամբ կատարեն իրենց պաշտօնը։ Ուշ դրէք ամենայն արթնութեամբ և մանրախոյզ քննութեամբ ընդունիցէք ձեռնադրութեան մատչողներն, որ եկեղեցասէր, անարատ և որչափ հնար է, կիսուն անձինք լինին, որպէսզի Հայ եկեղեցականութիւնն որ սուրբ և ընտիր լինել պէտք է, չկազմուի անարժաններէ. և այս մասին տիրած գայթակղութիւնք հետզհետէ բարձուին։

Հոկեցէք, քարոզեցէք, յորդորեցէք, և խրատեցէք որ Հայոց Ս. Եկեղեցւոյ որդիք սիրոյժամբ փութան ի կատարումն իրենց Քրիստոնէական պարտուց, Ազգային պարտուց, եւ մարդասիրական պարտուց, մխիթարեցէք վշտացեալ և բեկեալ սրտերը։ Հոգ և խնամք տարէք աղքատաց, աղքատ հիւանդաց, որոց եւ այրեաց վիճակին բարւոքման և անոնց պետոյից յանձնման։ Հոկեցէք Հայ մանկուանն կրօնական, բարոյական եւ մասաւորական կրթութեան վրայ, քաջալերեցէք կրթութեան գործին յառաջացման համար ամէն հաստատութիւններն եւ ձեռնարկները, և օգնեցէք անոնց այնու հաստատուն համոզմամբ թէ տպիտութիւնը ազբիւր է ամենայն չարեաց։

Ընտրելակից Եղբարք իմ ի Քրիստոս Յիսուս, կ'աղաչեմ զՁեզ, կատարենք զայս ամենայն՝ հոգւոյ ամենայն զօրութեամբ, մտաց բովանդակ կարողութեամբ և սրտի բոցավառ զգացմամբ, կատարենք մեր ամենայն պարտաւորութիւնները զորս ուներմք առ Ս. Եկեղեցին Հայոց և առ Ազգն, պատկառ կենանք եկեղեցական օրինաց և կարգաց։ Եղբարք իմ, հեռի ի մէնջ փառասիրութիւն, հեռի ի մէնջ արծաթասիրութիւն որ ըստ Առաքելոյն՝ է արմատ ամենայն չարեաց, հեռի ի մէնջ և անձնասիրութիւն։ Եղբարք իմ, ապրինք Ս. Եկեղեցւոյ համար, զի մեր փառքն Եկեղեցւոյ շինութեան մէջ է. ապրինք Ազգին համար, զի մեր կեանքն ու հանգիստն Ազգին օգտին մէջ է. զայս կը պահանջէ և մեր ուխտը, զոր կատարած եմք առաջի Աստուծոյ և մարդկան, երբ աշխարհէ հրաժարելով նուիրեցինք մեր կեանքն ի ծառայութիւն Ս. Եկեղեցւոյ։ Ցիշենք միշտ և գրենք մեր սրտի տախտակաց վրայ Սրբազան առաքելոյն սա խրատն ուր յորդորն, որ յաւիտենական ճշմարտութեան Ս. Հոգին քարոզել և գրել կուտար. «Զերիցուն այսուհետև ազաչեմ՝ իբրև երիցակից և վրկայ չարչարանացն Քրիստոսի, որ և հանդերձեալ փառացն յայտնելոց հաղորդ։ Արածեցէք որ ի ձեզ հօտդ է Աստուծոյ, վերակացու լինել մի՛ իբրև ակամայ, այլ կամաւ ըստ Աստուծոյ, մի՛ զօշաքաղութեամբ այլ յօժարութեամբ, մի՛ իբրև տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ հօտին, զի յերեւելի Հովուապետին, ընդունիցիք զանթառամ փառացն պսակ»։ (Գործք Հիսուսի Պետրոս Ա. Գլ. Ե. 1—4)։

Վանօրայք և զպրեվանքներն մեր անմահանուն նախնեաց հիմնած նուիրական հաստատութիւններն են, և սահմանուած են ոչ միայն աղօթատեղիք, այլ և Կրթարանք և Ուսումնարանք լինելու, իրենց շուրջը բնակող բարեպաշտ ժողովրդոց Քրիստոնէական Ս. Կրօնի զգացումներն արծարծելու, անոնց զաւակունքն կրթելու, և ուսեալ ու պարկեշտ կրօնաւորներ ու Ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնեաներ հայցնելու։ Ուստի յորդոր կը կարդամ Գեր. Վանահարց և Վիրակացու Պաշտօնէից՝ քարոզելու հանապազ զԲանն կենաց—Ս. Աւետարանն, ժողովրդեան կրօնական եւ բարեպաշտական զգացումները զարթուցանել ճշմարիտ հոգւով և կեանքով, օրինակ լինել աղօթասիրութեան, սրբակեցութեան, ընթացասիրութեան և առաքինի կենաց, իմաստութեամբ անտեսել վանուց ելքն ու մուտքը, հաւատարմութեամբ պահպանել Ս. Մեհեանանին հողային և այլ ստացուածքներն ու գոյքերը, և զանոնք բարգաւաճվիճակի մէջ պահել, չջնայլ գիւղորէից մանկուանց տալ նախնական անհրաժեշտ կրթութիւն։ Եւ Ս. Եկեղեցւոյ արժանաւոր Վարդապետ ու Քահանայ պաշտօնեաներ հայցնելու վաստակել, քաջզրութեամբ վարուել կրօնաւորաց հետ. առատ և զբաւարթ սրտիւ մատակարարել կրօնաւոր եղբարց հարկաւոր պէտքերն և մխիթարել աղքատներն ու անկարները։ Իսկ սրբազնութիւնդ կրօնաւորագ՝ կը պատուիրեմ որ հանապազորդեալ յաղօթս, ի սաղմոսերգութիւնս, ի ժամերգութիւնս, ինչպէս որ իւրաքանչիւր ոք ի Ձենջ ուխտած է առաջի յաւիտենականին Աստուծոյ, սիրով հնազանդել Վանահօր և անսալ նորա հրամանաց, և գործակցել նորա ջանից և վաստակոց, և Ս. Մենաստանին նիւթական և բարոյական բարգաւաճման համար աշխատել ամենայն անձնուիրութեամբ։

Ի Քրիստոս Յիսուս Եղբարք իմ և որդեակք, որ կարգեալքդ էք քարոզք Բանին կենաց յեկեղեցիս Հայոց, կը յորդորեմ զՁեզ որ հանապազ քարոզէք հաւատացելոց Քրիստոնէական հաւատքը, յոյսն և սէրը. քարոզեցէք Ս. Աւետարանն և Առաքելոց Թղթերը հեռեւութեամբ և բացատրութեամբ մեր երանաշնորհ Ս. Հարց և Վարդապետաց. քարոզեցէք և ուսուցէք Ս. Աւետարանի եղբայրասիրական, աղքատասիրական և մարդասիրական առաքինութիւնները, կ'ըսեմ. ուսուցէք Քրիստոնէական գործնական կեանքը, ուսուցէք հեռի մնալ և փախչիլ ամէն տեսակ մեղութիւններէ և մոլորութիւններէ, շռայլութենէ և զեղխութենէ, եսասիրութենէ, հպարտութենէ, բարկութենէ, ծուլութենէ. նախանձէ, տաղտութենէ, ագահութենէ, արկամարութենէ և ըղձախոհութենէ, ուսուցէք մեր Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ կեանքը, մեր Ս. Հարց և Վարդապետաց կեանքն, առ հասարակ մեր տոնախմբեալ Սրբոց կեանքը և մեր Ս. Եկեղեցւոյ մէջ յիշատակեալ ամենայն սրբոց կեանքը։ Քարոզեցէք և ուսուցէք աւետարանական սէր, աւետարանական միութիւն, յորդորեցէք, խրատեցէք որ մերձենան Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ Ս. Մեղանոյն, մասնակցին Հաղորդութեան Ս. Խորհրդոյն, սիրոյ և միութեան առատուածային Սեղանոյն՝ ըսելով «Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաջալր է Տէր»։ Քարոզեցէք վերջապէս և ուսուցէք զոր ինչ պատուիրեց մեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եղբարք իմ և որդեակք ի Քրիստոս Յիսուս, աշխատեցէք ձեր սահմանին մէջ ձեր բովանդակ ուժով Հայ երկրեա մանկուանն դաստիարակութեան և կրթութեան գործոյն, յորդորեցէք, խրատեցէք հայրերն ու մայրերը որ ճանաչեն իրենց պարտականութիւնն իրենց որդւոց կրթութեան և դաստիարակութեան մասին, հոկեցէք հայ երկրեա մանկուանն Քրիստոնէական բարւոք կրթութեան. զի ունին նոքա մեծ պատասխանատուութիւն առաջի Աստուծոյ և մարդկան, երբ իրենց որդիք մնան թերուս և անկիրթ, և ունենան անօգուտ կեանք մը թէ՛ իրենց անձանց, թէ՛ իրենց ընտանեաց, թէ՛ եկեղեցւոյ և Ազգին, և թէ՛ ընկերական կենաց համար։ Յորդորեցէք բոլոր Հայ Քրիստոնեայ հաւատացեալներն և կոչում ըրէք անոնց եկեղեցասիրական զգացմանց որ փութան սիրայօժար կատարելու իրենց առ Ս. Եկեղեցին և առ Ազգն ունեցած նիւթական և բարոյական պարտաւորութիւնները։ Բարոյեցէք և ուսուցէք ժողովրդեան ի գործ դնել այն ամէն միջոցներն, որք կը պահպանեն զիրենք ամենայն հոգեկան և մարմնական վնասներէ ուսուցէք որ հետեւին ամենայն ողջամիտ կանոնաց։

Եղբարք իմ և որդեակք ի Քրիստոս, իբրեւ պաշտօնեայ Ս. Եկեղեցւոյն Աստուծոյ և քարոզք Բանին կենաց՝ հարկ է որ մեր կոչման արժանի հանդիսանանք. ուսանելու պարապինք հանապազ Ս. Գիրքը, և ուսուցանենք հաւատացելոց Աստուծոյ հոգեշունչ խօսքերը, ջանանանք լինինք որ գործովք եւս մեր անձանց վրայ ցուցնենք, ինչ որ բերանով կը քարոզենք Աստուծոյ հօտին, զի մէկ բարի օրինակը հազար խօսք կ'արժէ ունկնդիր հաւատացելոց, չլինինք չատաչրջիկ և մեր կենցաղավարութեան չարժմանց, գնացից և խօսից մէջ ամենայն պարկեշտութիւն փայլեցնենք մեր վրայ, պէտք է որ հրաժարինք պչրանքէ և աղտեղութենէ, պարզ՝ սակայն և մաքուր հանդերձ բաւական է մեզ, զի ըստ աշխարհի մեռած ենք մենք։ Պատուարժան դասք քահանայից, գիտէք որ քահանայն բարեպաշտ ժողովրդեան առանին քարոզիչն է, նորա ցաւոց մխիթարիչն, վշտաց ամրիչն, ամէն պարագայի մէջ նորա ուրախակիցն և տրտմակիցն է, և ի մի բան՝ նորա անբաժան ընկերն է. մեծ և փառաւոր է քահանայի պաշտօնը, և թէ ինչ երջանիկ է այն քահանայն, երբ իւր սուրբ կոչման արժանի կեանքով, փաքքով, բարքով, խօսքով և գործքով կը կատարէ քահանայական և տաճերցական պաշտօնը, անտարակոյս այնպիսին կրկին պատուոյ արժանի կը լինի ըստ առաքելոյն, թէ՛ սիրուելով յաշխարհի ատ իւր ժողովրդէն, և թէ՛ վարձատրուելով յերկինս ի ճշմարիտ Քահանայապետէն։

Քահանայ եղբարք, ցոյց տալով ձեզ Ձեր երկնային գործոյն զօրութիւնն և մեծութիւնը, կը յորդորեմ զձեզ, զամենքդ, որ ձեր քահանայական անուան և սուրբ կոչման համաձայն վարէք ձեր պաշտօնը, մաքուր հոգւով, սուրբ սրտով, հաւատով, յուսով և սիրով մատակարարէք Ս. Եկեղեցւոյ փրկարար խորհուրդները. երկիւղածութեամբ կատարէք ըստ իւրաքանչիւր ժամու սահմանեալ աղօթքներն և ձեր այլ ամենայն հոգեւոր պաշտօնները, և ձեր մշտամեռուչ և հոգեբուխ աղօթիւք փառաւորէք զԱստուած, և այնու ժողովրդոց ՀԵՐՄԵԱՆԹՈՒԹԻՒՆը զարթուցանէք և արծարծէք. յորդորեցէք հայրերն և մայրերը՝ որ ջանք և փոյթ տանին կրթելու իրենց թէ՛ մանչ և թէ՛ աղջիկ զաւակները, որոց համար պատասխանատու են առաջի Աստուծոյ և մարդկան։ Դատարկ ժամանակ մի՛ անցընէք բնաւ, պարապեցէք միշտ ուսանելու Ս. Գիրքն և այլ օգտակար գիտելիքները, ձեր սրբութեան (ժամարարութեան) տեղուն մէջ հանապազ պարապիցէք ընթերցման և պատրաստեցէք ձեր սիրտն ու հոգին՝ տուն և տեղի շնորհաց ճշմարտութեան Ս. Հոգւոյն։

Պատկառ կացէք Ազգային հոգեւորական վերին իշխանութեան, և նորա կողմանէ կարգեալ վերագաս պաշտօնէից, այն է՝ առաջնորդաց և քարոզաց կամ աւագերիցանց, ձեզ աւանդուած պատուէրներն ու հրահանգները ճշդութեամբ ի գործ դնելէ, ձեր քահանայական սրբութիւնն ընթացքովը ձեզ յանձնուած ժողովրդոց բարի օրինակ հանդիսացէք, և առանին բարոյութեամբ միշտ հայրաբար խրատեցէք և ուսուցէք, թէ ինչ է բարին և ընդունելին առաջի Աստուծոյ. մխիթարեցէք մխիթարութեան կարօտ ժողովուրդը, զի Աստուած կը պատուիրէ մեզ իւր մարգարէին բերանովը, «Մխիթարեցէք, մխիթարեցէք զժողովուրդ իմ, ասէ Աստուած». յորդորեցէք զժողովուրդն ի Պաշտաւեալ աստուածպաշտութիւն, յաղօթս, յեկեղեցասիրութիւն, յապաշխարութիւն, ի Ս. Հաղորդութիւն Մարմնոյ և Արեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, յոգորմածութիւն և յայլ առաքինական գործս, և զզուշացուցեցէք զիրենք ծուլութենէ, մոլութենէ և այն ամէն անհաճոյ գործքերէ, որք կ'ապականեն նոցա վարքն ու բարքը։

Եւ Սարկաւագաց և զպրաց կը պատուիրեմ որ ձեր վերագաս հոգեւոր պաշտօնէից տուած հրահանգաց համաձայն կատարէք Եկեղեցւոյն մէջ ձեր պաշտօնն, անփոյթ և անտարբեր չգտնուիք ձեր պաշտման վերաբերեալ պարտուց կատարման մէջ, որպէսզի ձեր անբասիր վարուք և հոգեւոր փութաջանութեամբ արժանանաք մեծի շնորհացն Աստուծոյ։

Իսկ զձեզ, սիրելի ժողովուրդ Աստուծոյ, կը յորդորեմ սիրովն Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ, որ ձեր բովանդակ կենաց մէջ Ս. Գրոց աստուածաշունչ պատուէրները մտաբերս լսէք եւ կատարէք ի փրկութիւն ձեր հոգւոց, սրբութեամբ պաշտէք զկենդանին Աստուած յաւիտենից գնախանամոյն համայն տիեզերաց։ Ամրապնդ պահեցէք ձեր հայրենաւանդ սովորութիւնները, սիրեցէք Ս. Եկեղեցին՝ մեր Առաքելական Ս. Եկեղեցին, յաճախեցէք ի Ս. Եկեղեցի որ սրբութեան յարկ և փառաբանութեան տեղի է։

Սիրեցէք, ինչպէս արդէն ձեզ ամենեցուն սիրելի եղած է, խնամել աղքատներն, օրբերն և տնանկները։ Ջանացէք սիրել իմ ի Տէր, բոլոր կարեւոր և բարեպաշտական հաստատութիւններ՝ Վանքերն, Եկեղեցիներն, Վարժարանները, Հիւանդանոցներն, Որբանոցներն ևն. շքեղ եւ վայելուչ վիճակի մէջ պահելու, և մի՛ խնայէք ձեր նիւթական և բարոյական օժանդակութիւնն յօգուտ նոյն օրհնեալ հաստատութեանց ի փառս Ազգիս եւ ի պարծանս առաջի օտարաց։

Գիտակ եմ արդէն, որ մեր ամէն դասակարգի ժողովուրդ չխնայեր իւր արդար վաստակէն բաժին հանելու այն ամէն Ընկերութեանց, որք գիտութեամբ և վաւերացմամբ Ազգային Պատրիարքարանի հաստատուած են գովելի նպատակաւ՝ ատարելու պայծառութեան Եկեղեցեաց, բարեկարգութեան Վարժարանաց, խնամածութեան Աղքատաց, եւ այլ բարեգործական եւ մարդասիրական հաստատութեանց։ Սակայն պարտք կը համարիմ ինձ անգամ մ'ևս հրաւէր կարդալ եւ յորդորել որ իւրաքանչիւր ազգային անհատ ըստ չափու իւր կարողութեան ջանահար լինի նիւթապէս քաջալերելու ամէն բարեգործական ընկերութիւններն և խնամակալութիւնները, որպէս զի ի՛նչ իրական օգուտ և բարիք որ կ'սպասուին և կրնան յառաջ գալ նոյն հաստատութեանց տուած աշխատութիւնէն և յարատեւութենէն, վայելենք ազգովին, եւ գոհ մնալով խրախուսենք զանոնք մեր նիւթական և բարոյական աջակցութեամբ։ Հաւատացէք, սիրելի ժողովուրդ Աստուծոյ, թէ ով որ կուտայ իւր ողորմութեան նուէրն յանուն Ս. Եկեղեցւոյ, յանուն վարժարանի, յանուն աղքատի եւ յանուն որքի և այլոց, կը գնէ իւր ողորմութեան լուսոյն Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ ձեռաց մէջ, յորմէ եւ ոչ մի ինչ կը մոռցուի, մինչեւ իսկ յանուն իւր չնորհուած բաժակ մը ցուրտ ջուրը։ Ինչ մեծ զուարթութիւն և մխիթարութիւն սրտի է բարեպաշտ հաւատացելոյ մը, որ Եկեղեցւոյ մը կառուցման կամ նորա պայծառութեան համար եղած ծախսից ինքնայօժար սիրով կը մասնակցի։ Ի՛նչ երջանկութիւն է։ Ի Վարժարանի մը բացման և նորա միօրինակ յառաջդիմութեան ի նպաստ խնդրուած դրամը չպակասիր։ Ի՛նչ մեծ անդորրութիւն եւ ուրախութիւն է՝ որ շատ մը աղքատաց արտասուաց ջնջման, հեկեկանաց դադարման եւ տրտմագրած սրտից սփոփանաց պատճառ կը լինին, տալով իրենց ողորմութեան մի քանի լումայները, մանաւանդ երբ իրենց նիւթական կարողութենէն կտակաւ բաժին մը կը յատկացընեն Եկեղեցւոյ, Ազգին և այն օրինակ պիտոյից։

Այո, հաւատացէք, կ'ըսեմ, որ յանուն Եկեղեցւոյ, Վարժարանաց, աղքատաց և այլ բարեգործական հաստատութեանց ձեր չնորհած դրամական նպաստներովն և կտակաւը կը գանձէք յերկինս անկորուստ եւ աճեցուն գանձեր, որոց պահապանն Յիսուս Քրիստոս մեր Տէրն է, որ իւր կենարար վարդապետութեամբն ուսոյց մեզ բարեգործութեամբք գանձել գանձս յերկինս, ուր ոչ զոզ մերձենայ և ոչ ցեց ապականին։

Մանաւորելով խօսքս առ մարմնաւոր ծնողս եւ պաշտպանագ որոց՝ հայրաբար կը յորդորեմ որ մեծ հոգ տանի ձեր որդւոց մտաւորական և բարոյական կրթութեան, եւ գիտցէք որ ձեր որդւոց կատարեալ կրթութիւնն ոչ միայն Եկեղեցւոյ և Ազգին մեծապէս օգտակար է, այլ եւ ձեզ ծնողագ թանկագին գանձ մ'է, ուստի մի՛ խնայէք եւ ոչ մի ինչ Վարժարանաց համար, որպէս զի աւելի ևս բարեկարգուին եւ ձեր որդիք աւելիապէս օգտուին։ Գիտցէք նաեւ թէ ինչ եւ որքա՞ն կուսանին վարժարանաց մէջ, նոյնքան կուսանին ի ձէնջ աշխարհի մէջ ապրելու եղանակն, ուստի լաւ հաստատեցէք որ ձեր բարի խրատներէն աւելի ձեր օրինակը շատ ազդու է նոցա աչքին, ջանացէք ապա ընտանեկան առաքինութեամբ զարգացնալու, փոխադարձ սէր, վստահութիւն, անկեղծութիւն և հաճոյութիւն ձեր կենակցութեան առանցքն թող լինին — երբ այսպէս կենակցիք, տեղի չեն ունեար այլ եւս ընտանեկան ցաւալի դէպքեր եւ ամուսնական կնճռալից խնդիրներ, որք նորամուտ են մեր մէջ, եւ պատուաբեր չէ բնաւ յառաջուց ի վեր պարկեշտութեան եւ հաճոյութեան մասին գովելի հռչակուած Ազգի մը համար, եւ քանի՛ արտասուաց արժանի այն անձն որ կ'սանգիտանայ թէ Յիսուս Քրիստոս մեր Տէրը որբաղնացուց եւ բարձրացուց զամուսնութիւնն եւ դասեց ի կարգի փրկարար Խորհրդոց Ս. Եկեղեցւոյ։ Քանզի գիտեմ որ ինչպէս Քրիստոս իւր հաստատած Ս. Եկեղեցւոյն հետ սերտ սիրով կապուած է եւ անտի անբաժանելի՝ ցկատարած աշխարհի, այսպէս այրն եւ կինը ցմահ անբաժանելի և ճշմարիտ սիրով կապուած պիտի մնան, ապա ուրեմն ո՛րքան նախանգոյ զգուշութիւնք հարկաւոր են նախ քան զամուսնութիւն, եւ որչափ առաքինութիւնք պէտք են ի կենակցութեան, որպէս զի բարեպաշտութեամբ և առաքինութեամբ կենակցող ծնողքն արգասաւորեալ ծընունդք ի տայ տնոց լաւ հրահանգուին ընտանեկան յարկին մէջ և ըստ այնմ պատրաստուին մտնելու հաւատոյ կրթական յարկը։

Բարեպաշտուհի Հայ կանայք եւս մեծ բաժին ունին իրենց որդւոց կրթութեան, որպէս և ամուսնական կենաց սրբութեան, տան տնտեսութեան, և այլն մասին, և մեծ պատասխանատուութիւն։ Ուստի կը յորդորեմ կանանց դասն՝ որ իրենց զգաստ, պարկեշտ և հաճեալ կեանքով, կենցաղավարութեամբ, համբերատար ոգւով և կատարեալ հաւատարմութեամբ սուրբ պահեն և քաղցրացնեն ամուսնական ապաքէն սուրբ կեանքը։ Կը յորդորեմ որ Քրիստոնէական հաւատով, յուսով և սիրով և Քրիստոնէավայել առաքինութեամբ վարեն ու փայլեն փոխանակ պճնասիրութեան և շապկի զարդուզարդի հետեւելով հալելու մաշելու։ Կը յորդորեմ որ իրրեւ կին ժրաջուլուխ իմաստութեամբ տնտեսեն և յանձանձեն տան բոլոր պիտոյքներն, և դէպ ի մեղս առաջնորդող մոլութիւններէ և պչրանքներէ հեռի փախչին իբրեւ խայթող և խարող օձէ։ Կը յորդորեմ և կը խրատեմ կանանց դասը սիրովն Յիսուսի Քրիստոսի, որ լաւ իմաստասիրեն իրենց արանց նիւթական և բարոյական վիճակը, և իրենց ամէն գործոց, ընթացից և խօսից մէջ զայն միշտ ի նկատի ունենան և ըստ այնմ ամրեն և մխիթարեն անոնց սիրտը, և անոնց օրական յոգնութիւնը։ Պայմաններ են ասոնք, որք միայն կրնան ամուսնական յարկը խաղաղ, հանգիստ, երջանիկ և սուրբ պահելու։ Կը յորդորեմ կանանց դասը՝ որ յարատեւեն իրենց ծանօթ բարեպաշտ, եկեղեցասէր և բարեսէր կեանքն և զգացումները, սիրեն և Ս. Եկեղեցին Հայոց և իրենց սահմանին մէջ աշխատին օգտակար լինելու Ազգին և Ազգային ամէն բարեպաշտական, կրթական և այլ բարենպաստ Հաստատութեանց, և իրենց մայրական կոչման արժանի հանդիսանան։

Հայ երկրեա մանկուանն կրթութեան գործոյն մէջ առաջին կրթիչն ու դաստիարակը դուք էք, մայրեր, ձեր այս կոչումն տիեզերաց Արարչէն է, ձեր այս կոչումն և պաշտօն մեծ և սուրբ են, մեծ և ահարկու է ձեր պատասխանատուութիւնը, ուստի կը յորդորեմ զձեզ որ արթնութեամբ և մասնաւոր հոգատարութեամբ հսկէք ձեր որդւոց՝ մանչ ու աղջիկ զաւակաց կրթութեան և դաստիարակութեան վրայ, առաջին օրէն մինչեւ վերջին օրը, յորում կը յանձնէք զանոնք աշխարհի կենաց։ Դուք էք, մայրեր, ու կը սերմանէք մանկան սրտին, հոգւոյն և մտաց մէջ բարոյական ու մտաւորական կրթութեան սերմերը, դուք էք որ ձեր զաւակները յանտիական հաւակէն կը կապէք երկնից հետ, իր ընտանեաց հետ, իւր Եկեղեցւոյն և Ազգին հետ, մարդկային ընկերութեան հետ, ներշնչեցէք ապա մանկան Աստուածային խնամութիւնը, բարոյականի սրբութիւնը, ընտանեկան և ընկերական ազգային կենաց օգտակար պայմանները, հսկեցէք որ իրրեւ աշխարհի վրայ ապրելու վեհ դիրքն ունենան և չմոլորին ու չ'խնայեն այն բարձրութենէն ու չկործանին ի վնաս իրենց անձանց, իրենց ընտանեաց և իրենց Ազգին։ Վերջապէս մայրեր, հսկեցէք, ջանացէք, աշխատեցէք որ կատարեալ և բարձր նկարագրի տէր մանչ ու աղջիկ զաւակներ յանձնէք Ազգին ու աշխարհին։ Այս պարտաւորութեան կատարմանէն յետոյ՝ կրնաք ըսել թէ կատարեալ մայրեր եղած էք, և իրաւամբ կը վայելէք յայնժամ ձեր որդւոց սէրն, յարգանքն ու խնամքը ձեր յալիս ծերութեան խոնարհած ժամանակին մէջ։

Ազգին զաւակաց կրթութեան կարեւոր գործոյն վերաբերմամբ խօսելու առթիւ կարելի չէ անտես առնել Ազգային յառաջադիմութեան անձնուէր պաշտօնեայները, ուսուցիչներն և դաստիարակները կրսեմ Դուք, ուսուցիչք և դաստիարակք, ամենքդ ունիք ձեզ մի կէտ նպատակի, այն է՝ Ձեր խնամոց յանձնուած աշակերտներն կրթել ուղիղ բարոյականաւ, բարի Քրիստոնեայներ և ճշմարիտ Հայեր և ընտիր քաղաքացիներ հայցնել, որպէս զի ունենայ Ազգն բարեպաշտ, առաքինի հայրեր ու մայրեր, և Ձեր ամենուն ներքին և անդեղի համոզումն է որ մեր Ս. Եկեղեցին և Ազգն իրական կրթութեամբ կրնայ պահել իւր գոյութիւնը։

Ձայս գիտնալով արդէն, պարտք կը համարիմ Ձեզ միայն յիշեցնել որ առանց Ձեր նպատակէն չեղելու ուշադիր լինիք դաստիարակելու Ձեր աշակերտներն հրկիզուին Աստուծոյ զի՝ «Սկիզբն իմաստութեան՝ երկիւղ Տեառն է»։ Ուսուցէք Ձեր աշակերտաց Քրիստոնէական Ս. Կրօնքն և նորա ուղիղ բարոյականը, զի մանկութեան ժամանակ անջնջելի յիշատակաց տպայտ մտաց մէջ կը տպաւորուին աւանդուած կրօնական և բարոյական ամենակարեւոր գիտելիքները։

Վարժեցուցէք Ձեր աշակերտները մայրենի լեզուի, պատմութեան, և այլ կարեւոր և կենցաղօգուտ ուսմանց և գիտութեանց մէջ, նաև եթէ հնար ինչ է, ձեռագործի և արուեստից մէջ հրահանգեցէք զանոնք, որպէսզի կարող լինին գտաբերութենէ և կարօտութենէ դիր մնալ։

Երբ այսպէս Ձեր աշակերտները կատարեալ Աստուածապաշտ, առաքինասէր, հրեալ, պարկեշտ և բարոյն նախանձաբորդիր հանդիսացնելու կարող կը լինիք, լաւ գիտցէք որ թէ՛ ծնողք երախտապարտ կը մնան Ձեզ, տեսնելով որ իրենք տղայ կը յանձնեն Ձեզ, և դուք զանոնք մարդ ընելով և Հայ Ս. Եկեղեցւոյ — Հայ Ազգին և իրենց անձանց և մարդկութեան օգտակար նկարագրի տէր ընելով կը վերադարձնէք իրենց, և իրաւամբ արժանի կը լինիք անոնց երախտագիտութեան։ Արժանի են ապաքէն առաջի երախտագիտութեան այն դաստիարակք և ուսուցիչք, որք իբրեւ մարմնաւոր ծնողք գուրգուրալով իրենց սանուց վրայ բազում քրտամբ և ջանիւք կաչխատին տալու իրական կրթութիւն և նախանձելի կենցաղավարութեամբ նոցա բարի օրինակ հանդիսանալու։

Արդ՝ մեք եկեղեցական և Աշխարհական՝ Եպիսկոպոս, Առաջնորդ, Վանահայր, Վարդապետ, Քահանայ, Սարկաւագ, Ծնողք, Դաստիարակ, Ուսուցիչ, աշակերտ, այր, կին, երիտասարդ, կոյս, ծեր, տղայ ևն. ևն. ի բաց թողլով միանգամ ընդ իշխան ամէն բան ինչ

բերս բանախօսելով ի Լիոն՝ հրայանձագրութեան կամ նշանառութեան ընկերութեան մը հայկերոյթին մէջ, ուշագրաւ ճառ մը արտասանեց, յիշելով թէ ծայրայեղ տարբերուն արարքն և խօսուածքն անհանդստութիւն պատճառած են Ֆրանսայի մէջ։ Ան ծայրայեղութեանց հետեւանք եղած է եմնացոյցի քուէարկութեան եւ Ֆեան, և Հանրապետութեան Նախագահին նկատմամբ անպատշաճ լեզու գործածուիլը։ «Պէտք էր որ ամենայինք հարուածեէ այնպիսի անձնաւորութիւն մը որ զՖրանսա կը ներկայացնէ յաչս օտարաց։ Պէտք է վերադառնանք չափաւոր հանրապետական գաղափարներուն և աւանդութիւններուն. զի եթէ կամպէթիա, որուն աշակերտներն ենք, ողջ ըլլար, պիտի չվարաներ ինքզինք տակաւին չափաւոր հանրապետական դաւանելու։ Ֆրանսա իւր փրկութիւնն և իրական յառաջդիմութիւնը չափաւոր հանրապետական կուսակցութենէն միայն կրնայ սպասել, և ամենքս ալ պէտք չէ վարանինք մեր չափաւոր գաղափարներն հղօրապէս հռչակելու և պաշտպանելու։»

ՏՐԷՑՖԻՒՍ մականունը կրող Ֆրանսացի երկու սպայներ այսուհետեւ Տրէյֆուս մականունը գործածելու արտօնութիւն ստացան իրենց խնդիրքով։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ։ —Մագդեբուրգէ Զայտունդ կը հրատարակէ Պիզմարքեան խմբագիր Պ. Հանս Պլումի կարգ մը յօդուածներն, որով այս ծանօթ հրապարակագիր կը հաստատէ թէ սերտ յարաբերութիւնք կային ընդ մէջ Պուլանժէ զօրավարին և գերման գործաւորական կուսակցութեան։ Զօր Պուլանժէ իւր տրամադրութեան ներքեւ գտնուած գաղտնի վարկերը գործածեր է գերման գործաւորական կուսակցութիւնը շահելու, որպէս զի նոր պատերազմի մը մէջ կարենայ վստահիլ նոյն կուսակցութեան գործակցութեան։ Այս բանակցութեանց համար իբրեւ միջնորդ ծառայող Պ. Ֆ. ոը Մոնտիոն (հանգուցեալ) 32,000 ֆր. միջնորդչէք ընդուներ է։ Գործաւորական գլխաւոր թերթը կը հերքէ, բայց Պ. Հանս Պլում կը պնդէ թէ վաւերագրերով կարող է ապացուցանել իւր ըսածները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ։— Պ. Սդոյլովի չափաւոր վարչութիւնը նոր ոյժ առաւ 20 ամիսներու համար կատարուած մասնակի ընտրութիւններէն, որոյ 18ը շահեցան վարչականք և միայն երկուքն՝ ընդդիմադիրք։ Ուրեք ուրեք երկրին կուսակցութիւնք իրարու դէմ եկան, բայց ընդհանրապէս գործն հանդարտանցած է կ'ըսուի վարչական աղբիւրէ։ Պ. Սթամպուլով և Պ. Զանբովի փեսայն Պ. Լուցքանով 248 ական քուէ առին ի Թռնովա, ուր վարչական Պ. Կոյդով ընտրեցաւ 2,316 քուէով։ Ընտրուած ընդդիմադիրք են նախկին վարչապետ և ընդ երիար բանտարկեալ Պ. Թարտիլով և իրեն համախոհ Պ. Իվանչէվ։ Պ. Զանբով, թէպէտ վերջապէս Պուլկարիա դարձած, չկրցաւ ընտրուիլ։ Այս անգամ 112 քուէ միայն ստացաւ ի Պիէլա Սլադիցա։ Նախկին վերատեսուչ Պ. Կրէքով ևս յաղթուեցաւ ի Ռուսճուդ, 120 քուէ ստանալով։ Այս ընտրութեամբ պահպանողական-վարչական կուսակցութիւնը զօրացաւ։ Բայց յաղթուածները կ'ըսեն թէ օրուան վարչութիւնը ճնշում բանեցուցած է։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՉԻՆ ԵՒ ՖԱՌՈՆ

ՀԻՐՈՇԻՄԱ, 9 փետր. —Պատօնապէս կը ծանուցուի թէ Ճաբոնցիք խորտակեցին 3—4 չինական մարտանաւեր և քանի մը թորփիլանաւեր, և պիտի ումպոծեն Լեու-Քունկ-Թաօ ամրացեալ կղզին։

ԼՈՆՏՈՆ։ —Թայմզ կը գրէ։ —Ռուսիա, Անգլիա, Ֆրանսա, հաւանօրէն նաեւ Ամերիկա, պատեհ առիթ պիտի միջամտեն, խնդրելով Չինէն որ իւր ամեն նաւահանգիստները բանայ միջազգային վաճառականութեան, և ծանուցանելով Ճաբոնի թէ Եւրոպա չի հաւանիր որ Ճաբոն հող գրաւէ Չինու ցամաքային մասէն, կամ Չինու հետ առեւտրական այնպիսի պայմաններ կնքէ որք միւս Տէրութեանց շահերուն կը դպչին։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ։ —Նովոյէ Վրեմյա կ'ըսէ թէ Չինու ապագայն Ճաբոնէ կախում պիտի չունենայ այլ դրացի Մեծ Տէրութիւններէն։ Հարկ անհրաժեշտ է որ Ճաբոն աչք չտնկէ Քորէայի վրայ և Չինու սահմանակից նահանգին՝ Մանչուրիոյ վրայ։ (Այս ամեն խօսքերէ կ'երեւի թէ Եւրոպա միայն չինական կղզիներէն Ճաբոնի հող տրուելուն կը յօժարի, և կղզիներուն մէջ կարեւորագոյնը Ֆորմոզան է։ Ծ. Խ.)

ՏՕՄԱԾԱԿ ԴԱՀԱՆԱԼՈՒԹԵԱՆ ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՑՍԸ

ՎԻԵՆՆԱ. —Կայսեր հրամանաւ, Վիեննա քաղաքին ընդարձակման գումարէն քառորդ միլիոն Ֆիորին նպատակ պիտի տրուի փոքր արհեստաւորաց և գործաւորաց համար աժան տուներ շինելու գործին։

ՋԴՈՒՇՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ե. ԳԱԼՍՈՅ ՀԱՏՑԱՆՏԻՆ ԴԷՄ

ՊԵԼԿՐԱՏ. — Հնգօրեայ հսկողութեան կոնդակին կ. Պոլսէ եկող ճամբորդները։

ՎԵՐՋԻՆ ՓՈԹՈՐԻՆԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 9։ —Ցարդ տեղեկութիւն չկայ կապոյտները չոգենաւուն վրայ։ Իսկ Թէօլոնէ չոգենաւը Նիս երթը հասած է արդէն։

ՀՌՈՄ. —Սիրակուսայի նահանգին մէջ բուռն փոթորիկ մը ծանր վնասներ պատճառեց և շատեր վիրաւորեցան։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. —Չինու արտասովոր դեսպան մը հոս եկաւ։ Փարիզի, Պրիսի, Վիեննայի և Փեթերսպուրգի դահլիճներուն միջնորդութիւնը պիտի խնդրէ Ճաբոնի քով։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 9։ —Պ. Ռիպօ հաւանեցաւ և երեսփ. Ժողովը միաձայն ընդունեց այն առաջարկ թէ Խորհրդարանին գործաւորական յանձնաժողովը ընդհանուր քննութիւն մ'ընէ հանքագործ բանուորներու վիճակին վրայ։

10.—Կապօնէը չոգենաւէն դեռ լուր չառնուեցաւ։ (Ընկճած ըլլալու է։)

—Ֆրանս Եոզէֆ Կայսրը Քաբ Սէն Մարդէն (Ֆրանսա) գալու համար Վիեննայէ մեկնեցաւ։

ԽՈՒՍ ՕԴՆԵՐ

ՓԷՇԵՌԱ.—Զեան սոսկալի մրրիկներուն պատճառաւ հաղորդակցութիւնք ընդհատեցան։

ԱՆԴԻԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Փետր.—Ուղղթի վրայ վիճաբանութիւնը կը շարունակուի Երեսփ. Ժողովոյ մէջ։ Պ. Կոչըն ըսաւ թէ նախաբարութեան հիմնադիրը թերի է։ զի երկրագործութեան ծանր վիճակին ո՛և է դարման չկայ անոր մէջ։ Փոխանակ թեթեւցնելու երկրագործ տարբին վրայ ծանրացող բեռները, կառավարութիւնը զանոնք կը ծանրացնէ։ Սըր Ռիչըմ Հարբորդ ծանր հոգեր պատճառած է գրամատերներուն, որք իրենց միլիոնները գործէ և կալուածէ կը քաշեն և Անգլիոյ Պանքային կը յանձնեն։ Կառավարութիւնը, փոխանակ Կալլէսի Եկեղեցւոյն համար ծրագիր մը բերելու, պարտէր երկրագործութեան վիճակին դարման մը առաջարկել։

—Սատիկ ցուրտ Անգլիոյ մէջ։ Նոյն իսկ ի Լոնտոն ցուրտէ մեռնողներ կան։

ՋԻՒ ԿԹՈՒԹԻՒՆ Ի ՈՌՍԻԱ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ. — Նախակրթութիւնը ձրի և պարտաւորիչ հռչակող օրէնքին հաստատումն ապահովեալ է կ'ըսուի։ Զարին բարենորոգմանց ծրագրին առաջին կէտերէն մին է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այս առաւօտ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք կատարուեցան ի Մայր Եկեղեցի։

Ժամ 4½ին, Ազգ. Պատրիարքարան համախմբուեցան Դեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան, Դեր. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս, Դեր. Գրիգորիս եպիսկ. Այէսթճեան, Դեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, և Դեր. Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան, և այլ եկեղեցական հարք։ Աշխարհական դասէն ներկայ էին Քաղ. Ժողովոյ դեր-ատենապետ Միհրան էֆ. Ցովակիմեան և ատենադպիր Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Տիգրան էֆ. Եռաուքեան, Յարութիւն էֆ. Ն. Մոսմիշեան, Յովհաննէս էֆ. Թորոսեան, Տիգրան էֆ. Բարագամեան, Յարութիւն էֆ. Մոսմիշեան, և այլ բազմաթիւ ազգայինք, ինչպէս նաեւ Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէնը, Գալֆայեան Որբանոցի մայր երանուհի մայրապետ, թաղական խորհրդոյ գլխաւոր և այլք։

Ս. Պատրիարք Հայրն Մայր Եկեղեցի իջնելով, շրջապատեալ եկեղեցական դասէն, բեմն ելաւ եւ պարզագային յարմար քարոզ մը խօսեցաւ՝ զոր աւարտեց բարեմաղթութեամբք վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Բոլոր ներկայք ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

Եկեղեցին զարդարուած էր շքեղապէս եւ ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ լեցուած։

* * *

Յաւարտ արարողութեան, Ս. Պատրիարք Հայրն՝ հետն ունենալով Ազգ. Պատրիարքարանի գործակատար Աբրահամ էֆ. Ֆաէնկեան, կայս. պալատ գնաց ի շնորհաւորութիւն։

Երեկ մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց մէջ հանդիսաւոր կերպով տեղի ունեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր օրհնութեան անդրանիկ կոնդակին ընթերցումը։

Այդ կոնդակը զոր ամբողջովին հրատարակած ենք այսօր գրեթէ նոյնութեամբ, զրկուած է նաև գաւառական բոլոր առաջնորդաց։

Կրօնական ժողովն Ս. Հայրապետին ուղղեց իր ընտրութիւնը ծանուցանող գիր մը, զոր ստորագրեցին ժողովոյ բոլոր անդամք։ Այդ գրով խնդրուեցաւ Ն. Ս. Օծութենէն, որ օրհնութեան կոնդակ մը շնորհէ։

Բիւզանդիոնի Վսեմ. Պ. Կարապետ Եղեանց՝ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուղղած է շնորհաւորական գիր մը, որուն Ն. Ամենապատուութիւն յատուկ գրով մը պատասխանած է շնորհակալութիւն յայտնելով։

Խառն ժողովն հրաւիրուած է ի նիստ գումարիլ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի Պատրիարքարան։

Գոհութեամբ կը տեղեկանանք որ, Գաղատիոյ Արամեան երկրորդ վարժարանց նորակազմ հոգաբարձութիւնը, եռանդուն և իրգմտաւոր աշխատութեամբ կ'զբաղի այն կրթարանի ներքին բարեկարգութեան և ուսմանց ծրագրին վերակազմութեան և արդիականաւոր գործադրութեան խնդիրներով։

Հոգաբարձութեան հրաւէրով, երէկ վարժարանի մէջ Ուսուցչաց ժողով գումարուեցաւ ներկայութեամբ հոգաբարձութեան, Տնօրէնին և այցելու թէ մնայուն 16 ուսուցչաց, ուր 2½ ժամու չափ ներքին կարգապահութեան, դասագրոց ընտրութեան, դասաւանդութեանց եղանակի և ժամերու բաշխման վրայ խորհրդակցութիւնք տեղի ունեցան։ Որոշուեցաւ նախ խմբագրել ի նորոյ ներքին կանոնագիր մը և ամեն ամսոյ առաջին կիրակին Ուսուցչական ժողովոյ կանոնաւոր նիստ ընել, դիտողութեանց և կարծեաց փոխանակութիւններ ընելու և լուրջ ու օգտակար տնօրինութիւններով սոյն բարգաւաճ թաղին վարժարանին դիրքն ու համբաւը բարձրացնելու ու բարձրացնելու համար։

Կը յուսանք որ Արամեան վարժարանի նկատմամբ գանգատանաց թուանքը փակելով, գոհունակութեան և գովեստի արժանի լուրեր միայն պիտի ունենանք այսուհետեւ հաղորդել սոյն կրթական հաստատութեան նկատմամբ։

* * *

Արամեան վարժարանի հոգաբարձութիւնը վերակազմուած է հետեւեալ կերպով։

Աղեքսանդր էֆ.	Փանոսեան,	Ատենապետ
Յովակիմ	» Ցովակիմեան	Ատենադպիր.
Արմենակ	» Մանուկեան	Դասնչապետ
Գառնիկ	» Սարգիսոֆ	
Գարեգին	» Զէրքէշեան	
Տոքթ.	Ղ. Պալեան էֆ.	

Վերջին լուրեր

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԾՆՆԴԵԱՆ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ

Այսօր, Վեհ. Ապա-իւ-Համիտ Կայսեր ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, կայս. պալատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւնք պիտի կատարուին։ Որոշեալ ժամերուն թնդանօթներ պիտի արձակուին և գիշերը մայրաքաղաքիս ամեն կողմերը շքեղ լուսաւորութիւնք պիտի կատարուին։

Պոլսոյ, Բերայի ու Ղալաթիոյ կողմը գտնուած սեղանաւորական ու առեւտրական մեծ հաստատութիւնքը ինչպէս նաեւ մասնաւորաց բնակարաններն ու վաճառատունները զարդարուած են։

Օսմանեան զրահաւորներն ինչպէս նաեւ Պոլսոյ նաւահանգստին մէջ գտնուող օսմանեան ու օտար բոլոր նաւերն և դեսպանատանց պահակ շոգենաւերը դրօշներով զարդարուած են։

* * *

Պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն բոլոր նախարարք և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք այսօր կայս. պալատ կերթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

* * *

Զանազան հասարակութեանց հոգեւոր պետերն ինչպէս նաեւ դեսպանատանց առաջին թարգմանք այսօր կայս. պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները պիտի մատուցանեն։

* * *

Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր Ն. Վեհափառութեան հրամանաւ՝ ազատ պիտի արձակուին 83 բանտարկեալներ, որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած են։ Կայս. սոյն իրատէն պիտի գործադրուի գաւառաց մէջ ինչպէս նաեւ զինուորական բանտարկելոց համար։

* * *

Վեհ. Սուլթանն՝ իր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, հրամայած է վճարել պարտքերն այն անձանց, որք թեթեւ պարտքերու համար բանտարկուած են, և զանոնք ազատ արձակել։ Ն. Կ. Վեհափառութիւն առ այդ գումար մը շնորհած է։

Կայս. սոյն իրատէն այսօր գործադրուելով այդ կարգի բանտարկեալներ ազատ պիտի արձակուին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Իւլայի երկրորդ ատիճան տուեցաւ Գասմէֆմունի նահանգին հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տնօրէն Էօմէր էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Լէտրինի հայ հասարակութեան առաջնորդ Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոսի, ի վարձ իւր հաւատարմութեան։

Երկրորդ կարգի Շէֆգատ՝ սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչի աղջկան։

Գեղարուեստից չքադրամ՝ դերասանուհի Օր. Էշմորտտա Վէրօնիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.— Բանկալթիի մէջ ապաստանած Թիւնէլի արկղակալ Ամերիկեան հպատակ Պ. Շիմուբ՝ կէս մը ու երեք զաւակներ թոյնած և սատնք կայս. բարձր շնորհաց արժանաւոր գտնուած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ, շնորհիւ Ն. Վեհափառութեան, Օամ. Պանքային կողմէ վճարուելու պայմանաւ, ելմտական գանձէն հազար երկու հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ յատկացուի Տիկին Շիմուբէի ու զաւակացը։

ՍՈՒՐԲԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ.—Երէկ շքեղ կերպով տեղի ունեցաւ Սուրբէի Հիւմայունի հանդէսը։ Նուիրական կարաւանն առջի գիշերուընէ կայս. պալատ տարուելով մասնաւորաբար պատրաստուած վրանի մը տակ դրուած էր, ուր կրօնական պաշտօնեայներ մինչեւ առաւօտ աղօթքներ կատարեցին։ Վեհ. Սուլթանն երէկ նուիրական կարաւանը տանելէ յետոյ, Սուրբէ Էմինի Ապաուլլահ էֆէնտիի յանձնեց Մէքքէի Էմիր Շերիֆ Ապտիւլլէֆիզ փաշայի ուղղեալ կայս. Ֆերմանը։ Յետոյ, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ եղան վասն կենաց Ն. Վեհափառութեան։

Սուրբէի Հիւմայունը կայս. պալատն հանուելով փառաւոր հանդէսով Պէշիքթաշի Նաւամատոյցը տարուեցաւ և անկից Նէ-Շէրէֆ շոգենաւով Իսկիւտար փոխադրուեցաւ։ Նոյն պահուն քանդուէկ թնդանօթներ արձակուեցան։

Իսկիւտարի մէջ ալ շքեղ հանդէսով կառավարական պաշտօնատունը տարուելով, դրուեցաւ յատկապէս պատրաստուած տեղ մը։

* * *

Կայս. պալատն կիցը գտնուած հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին անգլիական դեսպանն՝ ընտանեօք, ամերիկեան ու սպանիական դեսպանք, ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսը, պելճիական դեսպանատան գործակատարը, Բուլկարիի երկաթուղեայ ընդհանուր տնօրէնն ընտանեօք և այլ օտարազգի երեւելիներ։ Ներկայից ոմանք սենեկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՔՈՒԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.— Յունուար 27ի ուրբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ յունուար 28ի շաբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ բոլորաբ 12 դէպքեր պատահած են, որոց երեքը մահացու։

Առաջուան բանտածներէն վեց մահ։

Յունուար 28ի շաբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ յունուար 29ի կիրակի օրուան ժամ 6, տասներեք դէպք, որոց երկուքը մահացու։ առաջուան բանտածներէն չորս մահ։

ԹԼՓԻ ՊԱՇԻՒ ոճրին նկատմամբ կատարուած հարցաքննութիւնք ուարտած են։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովոյ ուրբաթ գիշերուան նիստին մէջ, բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա հաղորդեց թէ Վեհ. Սուլթանն իր մարդասիրական հոգածութեամբ վճռագ յայտնած է որ բժշկական ընկերութիւնն զրաղի թոքախտին և հիւծախտին տարափոխիկ հանդամանք ունենալու հարցովը, որ հետեւաբար յայսոդ նիստին օրակարգն անցուեցաւ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ.— Սրտցաւ կը ծանուցանենք թէ Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Նազըմ փաշա հարիւր ոստիկան ուղարկեցեր է Բերայի ոստիկանական մարմնոյն վրայ, Բանկալթիի ու Բերայի գլխաւոր փողոցներուն գլուխը կը գտնուի ոստիկան մը ու ոստիկան-զինուոր մը որոնք կը հսկեն, առանց հաշուելու պահակախումբերն որոնք գիշերն ի բուն ամեն կողմ կը շրջին՝ ապահովութիւնն անվրդով պահպանելու համար։

ԷՏԻՄԷՔ զրկուած մասնագէտ պաշտօնեայք, որք ողջամիտներուն նկատմամբ քննութիւններ կատարած են, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պիտի տեղեկագրեն ոստիմներէն առաջ եկած վնասներուն ստիճանը։

—Նորագոյն տեղեկութեանց համաձայն, Էտիրնէի մէջ ջուրերը, նորէն յորդեր ու ողողեր են այն տեղերն, ուրկից սկսած էին քաշուիլ։ Այդ տեղերու բնակիչներն ուրիշ տեղեր փոխադրուած և անոնց ամեն պէտքերը հոգացուած են։

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանի աշակերտներէն խումբ մը շաբաթ օր Մախսուսէի շոգենաւով Պոլսէն Սէլանիկ ուղեւորեցան։ ասոնք ծնողքին տեսնելու համար երկիր կերթան։ Այս նպատակով այլ և այլ կողմեր մեկնելիք դեռ ուրիշներ ալ կան։ Ճանապարհներուն անցագիրը իրենց բաշխուեցան նաւուն մէջ։

ՀՐԴԵՀ.—Այս առաւօտ, ժամ 5½ին։ հրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Բրղատ-Բալաթ թաղը, Զուքուր Խանի մէջ։ Այդ վայրէն մեծ շէնքը մասամբ այրեցաւ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Յունվ. 30.11 Փետր. 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Դիները	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Դիներ Դոցուեցաւ երէկ	Ընթացիկ Դիներ Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100	1	Քոնսոլիտ Ոսկի A	1881	— —	65 —
» 10,241,043	100	1	» » B		— —	44 —
» 30,332,311	100	1	» » C		— —	31 20
» 43,963,396	100	1	» » D		29 07	29 09
Ֆր. 793,000,000	400	—	Բուլկարիի Երկաթուղի	1870	126 ½	127 —
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	101 —
Ֆր. 135,631,130	500	4	Բրիոռիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտաձուղթք	1886	— —	— —
	դրամագլուխ	լոգ. մասի				
Ա. Ո. 10,000,000	20	10	Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11	Քէյտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	— —	10 36
Ա. Ո. 600,000	10	6	Պանք տը Քոնսթանտինոպլ	1872	— —	4 30
» 600,000	10	5	Մոս. Օթ. տը Շանմ է տը Վայ.	1872	— —	6 01
Ֆր. 14,000,000	140	140	Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	— —	34 —
» 45,000,000	500	300	Անատոլուի (Բաժնեթուղթ		— —	600 —
» 80,000,000	500	500	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.	1889	— —	477 20
Օ. Ո. 200,000	20	8	Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	9 60
Ֆր. 709,506	500	500	(Պարտաթուղթ		— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200	Օսմ. Ռէժիի	1833	— —	21 29
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	Օսմ. Միկրէթ	1892	— —	2 23
Օ. Ո. 440,000	11	5½	Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 07 ½
Ֆր. 20,000,000	500	500	Ջրի Ընկերութիւն, Տէրբոս	1832	— —	419 —

Թիվանշ (Բիլիմ) Դի վրայ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	20
1 ամսուան համար	6	—
1 օրուան համար	—	35
Ռըլոր	—	45
Կանիկի (Էէվալսիզ)	—	50
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԳՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	¼
Փարիզ » Ֆր.	22	70
Վիեննա 8 օրուան Ֆլոր.	11	13¼
Պերլին չէք Մարք.	18	—

Թիվանշ Երկաթուղիի վրայ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	75
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	27
20 Ֆրանկնոց	88	09
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիսիից	51	15
Բուպլ Ոսկեադրամ	8	38
Մէճիտիէ	108	23
Մանը արծաթ	103	—
Մէճիտիէ	97	—
Տոկոս Գալանթոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 9 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	— —	—
» » C » »	29	10
D (Բացուած »	26	52
D (Դոցուած »	26	52
Բուլկարի Երկաթուղի »	127	75
Բրիոռիթէ »	490	—
Մաքսային Պարտաձուղթք »	503	25
Օսմանիէ »	468	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	495	62
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	680	—
Ռանթ Ֆրանսական 3 % »	103	32
» » 3½ % »	107	90
» Իտալական »	88	15
Քրէտի Լիոնէ »	810	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	913	75
Քոնդուան տ'Էսբանյ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3213	—
Եգիպտական Միացեալ »	527	50
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	245
ՎԻԵՆՆԱ. 9 Փետր.		
Բուլկարի Երկաթուղի Ֆիորին	73	90
Օսմ. Ռէժի »	211	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	70
» Փարիզի »	49	35

ԼՈՆՏՈՆ 9 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	—
» » B »	44	—
» » C »	29	—
D (Բացուած »	26	25
D (Դոցուած »	26	25
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4 % (Երշիւրեալ.	99	50
» » 1894 3½ % (Եզպ. Հրկ.ով	104	25
Պանք Օթոման վճարելոյ »	17	—
Այտընի Երկաթուղի »	12	12
Միացեալ Եգիպտական »	101	62
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտ »	104	18
Ռանթ Հելլենական 5 % »	30	—
» » 4 % »	32	50
Պուլկար. Փոխառ. 6 % »	88	50
» » Նոր 6 % »	97	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	350
ՊԵՐԼԻՆ 9 Փետր.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1833ի Մարք	99	60
Բուլկարի Երկաթուղի »	112	—
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրիորիթ. »	93	60
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	41
» Փարիզի » 2 ամիս	81	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	62	90

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՐԹ ՍԱԿԱՐԱՆ 9 Փետր		
Օսմանեան Քոնսոլիտ D. Սէրի	— —	50
» Երկաթուղի	— —	—
» Ռէժի	— —	—
Մաքսային Պարտաձուղթք	— —	—
Բրիոռիթէ	— —	—
Պանք Օթոման	— —	—
Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Ֆրանսական Ռանդ 3 %	— —	—

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՍԼՆՏԼԱՆԹԻ ՍՆԳԼԻՍ.
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,510,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։
Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Բիւշիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4 Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՍՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ
ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ
ՀԵՆԵԼԱՆԻԻ
1894ի օրինակներ, Տընօրէ օգտակար քաղաքներով ու սնամէջ քաղաքներով, առաջին տեսակ։
Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ եւ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Բիւշիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչ անգլիական գործարաններու։
Ոչ խնդրուի քնել և բաղդատել։ 54

Ս. Զ. Դ.
Կառավարական Տպարանին համար (Մաթբասի Ամիրէ) Ցայսուն կերպով պաշտօնավարելու պայմանաւ վիճակագրութեան երկու վարպետներու պէտք կայ։ Փափաքողք պէտք է դիմեն նոյն տպարանի տնօրէնութեան։ 239 3—6

Ա. Զ. Դ.
Պոլսոյ կազի ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ կայս. Ֆէրմանի տրամադրութեանց համաձայն, ընկերութիւնն պատաստուած է կազ տալ այն խողովակներուն միայն, զորս ինք գետնած է և թէ կը փափաքի կէս առ կէս գործադրել կայս. նոյն Ֆէրմանի տրամադրութիւններու։ 3—4

ՄԻՈՒՆ ՄՕՌԻ ԶԳԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Երլարզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Ազգ եւ Պոլուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել գայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մորիւ ծկան իւղն իր այդ վիճակին մէջ պիտաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս անտարակուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի դէպկած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ԱԿՐՈՊՇԻՆ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ ՕՐՕՍՏԻ-ՊԱՔ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ (Ի ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ)
ՁՕ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵ

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքվա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ՈՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 ֆրանք
1893ի հասոյթք 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Գալիա Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխանորդ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմրէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՇՈՒԼԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ՊԱԶԱՐ ՌԻՒՍ

Ալպերտ Իլեաս Լ. Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին՝
Սեւ խաւեար ընտրելագոյն.—Զորցած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Ոչխկներ—Ժամբոն—Լեզուներ—Ծիլէթ—Համեմուած վարունգ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիսի—Անուշեղէն—Թէյ։
Մէջ պէսպէսութիւն պահածոյ ռոսբիֆ Վատակ և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք
Որոշ գէն
Ծան.—Պազար Ռիւսը չաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի։ 210

ՔՈՆԵԱՔ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ց'ԱՂԵՒԱՆԴԻԱ Ի ՋՅԱՆԱՆԻ Պ. ՊՈՒՅԱՆԵՐԻ 1884)

Այս քոնեաք, որ կը կ է 4՝8 Մի. վկայանը, տարբերուծուած է Բաբիի Քաղաքաւորեան կողմէ եւ կնքուած Բաբիի հելլենական դեսպանատան 1988 Մի. կընքով. Տնօրէն Պ. Ժիրօի կողմէ՝ նախազգուշութեամբ Պ. Բասքէօռի։ Արդիւնք տարբերութեան.— «Զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած է եւ հաճոյ ու անուշաբոյր։» Մինչ որ այս ծանուցումը գործածէ, անուանարկու Քեան տիրը գործած պիտի նկատուի։
Այս քոնեաք արձանագրուած է ի պաշտօնատունն Լոնտոնի ընդհանուր գնմանց եգիպտացի Պ. Պուլանարիի գուտ խաղողէ պատրաստած քոնեաքը» նաւտով։ 1894ին եգիպտոսի արուեստական դէսին միայն այս քոնեաք արժանացած է մրցանակի եւ առաջին կարգի ոսկի շքաղարդի Նոյն արուեստանանդէսին ոգեւից ընկերեաց ճիւղին զբնահատիչ յանձնախումբի անդամ՝ Պ. Պուլանարիի քոնեաքի գործարանն այցելէ լով հետեւեալ վկայականը տուած են։
«Մեք, ստորագրեալս, անդամ եգիպտոսի ցուցանանդէսին ոգեւից ընկերեաց ճիւղին գնահատիչ յանձնախումբին, քննեցինք բաղաքս բնակող Պ. Պուլա արիի ի ցոյց դրած քոնեաքի նմոյշներն եւ կը յայտարարենք Քէ արդարեւ գնահատման արժանի են։ Այցելելոյնիր Պ. Պուլանարիի գործարանն. արձեստին վարեւ որուՔիւնը մեր սրանչացում մը զարուցէ։ Նոյնն ալ վաճառատանց պաշտօնական ցուցակներէն, որ մեզ ցոյց տրուեցան, հաստատուեցաւ Քէ այլ քոնեաքներու փոքր մասը բաղարին մէջ կ'պատրի, իսկ մեծ մասն օտար երկիրներ կը ղրկուին՝ մանաւանդ յԱնգլիա։ Այդ ցուցակներով յանձնարարուած է գոտան ըլլալ Քէ այդ քոնեաքներ զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած են։ Սրանչելի են գործարանին ամեն մասերուն, կազմակերպութիւնը, մաքրութիւնն ինչպէս նաեւ գործին ըր։ 80 միու. ոյժ ունեցող մեքենայ մը կը շարժէ բոլոր մեքենաները որով օրական 12000 լիտր գինիի ոգի կ'արտադրուի։ Գնահատուած է տեսակն այն ոպիտակ գինիներու, որը քոնեաքի պատրաստութեան յատկացուած են։ Մեքերուած քոն արձերու մէջ 1884ինն ամենէն նախամեծարն է։ Միւս տարիներու քոնեաքները դրուած են Բարաքներուն 800, 5000 եւ 12000 լիտրնոց։ 400 տակառներու մէջ։ Նկուղներու մէջ ալ 200,000Է աւելի մատուկներով քոնեաքներ կան։
Վերջապէս սա ալ յայտարարենք Քէ Պ. Պուլանարիի գործարանը պատիւ կը բերէ Քէ՛ իրեն եւ Քէ եգիպտոսի։»
Ազ բանդրիա, 24 յունիս, 1894
Անդամ բնին յանձնախումբի
Սիմոն, Տօքթ. Էրտան պէյ, Լասարիս, Ճ. Ղրիպարի, Ֆինուէյ, Մաղիաբաիս։
Կը հաստատեմ Քէ այս վկայական Պ. Պուլանարիի տրուած է իր խնդրանաց համաձայն։
Ի դիմաց եգիպտոսի ցուցանանդէսի մասնանախագի Տ. Տրթ. Հայրալիս։
Տօքթ. Հայրալիս փաշան սա բացուրեալ ենք կը վաւերացնեմ։ Կատարարիչ Ալեքսանդրիան (Գնիր) Իպրահիմ Նէշիպ
Ալեքսանդրիա, 3 յուլիս 1894
Այս քոնեաքներ կը գտնուին ի Կ. Պոլիս, Պ. Պուլանարիի փոխանորդներուն Պ. Պ. Միքրօի եւ Քօէնի վաճառատունները՝ Ղալա իա Թուլուգա փողոց Թիւ 6 եւ 7։ Թիւ 178 11—36

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնը
Բշ. 30/11 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 31/12 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 1/13 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 1/18 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ. 2/14 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուշ. 8/15 Ալեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Յունվ. 31/12, երեքշաբթիօրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգեանին 605

ՏՐԴ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՈ-ՖՐԱՆՍԻԿԱՆ ԵՏ ՄԵՆԱԼՈՒՆԻՔ

Հաստատեալ		Հաստատեալ
1852	ՊԱՏԷՍ ՅԱՅՏՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ	1852

Մանագործ ոսկոյ քաղաքէ լին ի արհեստական տեսակներ պատրաստելու՝ մեկ անգամէն ամենատարբեր գաւազան ոսկիներ, ոսկի, ազամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը գարմանեն բերանի և ոսկոյ ամեն կերպ ախտերն և կը բաշեն առանց գաւ ցաւ նեղու։
(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ երեկոյ։ 38

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ, 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն գլխաւոր քաղաքներէն

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովմէ, Թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով Թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։
Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բարձրաձայ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմգան և խիստ մեծաքանակ ընտիր Թէյեր Զինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք Թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ ժամանակներու մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կը նեն։
Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տրուելու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր Թէյեր Քէ՝ սնտուկներու և Քէ՝ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։
Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և Քէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիկ մեր սկզբունքին, որ է առողջապահութիւն ընդհանուրի տեսարանէ, լոքէ Լ. Գնոց մասին։
Մեր Թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց խազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց գէմ զգուշանալու համար կը նդրենք որ միշտ փնտուէք ՄԵՐ ԱՅՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաքու։ 19

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԻՆՃ
ԱՍԻՈՒԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՇԸՆ
ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։
Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանադ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔԻ կը կատարուին։
Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դիմել առ
Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Գահճէ Գաքու, Մէյտանճը սոքաք, Ուիթալ խան.

EMULSION SCOTT
(ՍԿՕՏԻ ՕՀԵԲԲԿ)
ՄԱՐԻՒ ՁԿԵՆ ԴՈՒՏ ԻՒՂ.
Իբրեւ ոգի ու շավ Ի տոյսի
Գարտասեալ ՀԵԱՏԻ ՁԿՈՏԻՆ Ի ԳՕՍԻՆԻ.
Ի Նիւ-Եորք։

կոթին չափ ախորժահամ է
Մարդ. ձկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ. որոնցմէ նեղուց յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյտերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտաուտիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը
Թանկագին ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.
Կը թանկանայ գլխաւոր դեղագործաց և գեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԷՒ ՀԱՒԻԵԼ

Ներկայ ատաղով չիրը 30 դրուշ, — երեք ատաղով 1/2 չիրը 15 դրուշ։ Երկու ատաղ 18 դրուշ։ Մէկ ատաղով չիրը 12։ Մասնիւթ և ախալ օղի չիրը 12 դրուշ։

ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ԸՆԿ
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ Ազգ. Ազգ. Կանոնաւորապէս Քաշող
Առ-Դէպ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի փետր. 12ին (Հ. Տ.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ո—ղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւագէպի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մոմհանէ փողոց Թ. 108

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1894 Հոկտեմբեր 20 (Հ. Տ.) հինգշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 24 Խառն Առտու	Թ. 4 Ճամբ. Առտու	Թ. 6 Ճամբ. Առտու	Թ. 26 Խառն. Իրկն.	Թ. 8 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 10 Ճամբ. Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	1 45	3 47	5 25	8 20	10 30	11 30
Հայոտար Փաշա	ժմնմ.	2 10	4 12	5 50	8 45	10 55	11 55
	մկնմ.	2 28	4 22	6 —	8 57	11 5	12 5
Քըզըլ-Թօբրաք		— —	4 30	6 8	9 7	11 13	12 13
Ֆէնէր-Եօլու	»	2 37	4 34	6 12	9 11	11 17	12 17
Կէօզ-Թէփէ	»	— —	4 39	6 17	9 17	11 22	12 22
Էրէնքէօյ	»	2 47	4 45	6 23	9 23	11 28	12 28
Պօսթանճը	»	2 56	4 52	6 31	9 33	11 35	12 35
Մալթէփէ	»	3 7	5 3	6 41	9 45	11 45	12 45
Քարթալ	»	3 23	5 14	6 52	10 1	11 56	12 56
		3 34	5 22	7 —	10 11	12 4	1 4
Բէյնտիք	ժմնմ.	3 40			10 21		
	մկնմ.				10 46		
Թուզլա	»	4 3			11 10		
Կէյպզէ	»	4 26			11 37		
Տիլ-Խաքէէսի	»	— —			11 47		
Թավշանճիլ	»	4 58			12 6		
Հէրէքէ	»	5 13			12 30		
Եարբմճա	»	—			12 44		
Թիւթիւն-Զիֆթլիք	»	5 45			12 57		
Տերինճէ	»	5 54			1 13		
Իզմիտ	ժմնմ.	6 9			— —		
	մկնմ.	6 24					
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»	6 59					
Սաքանճա	»	7 24					
Առտ-Բազար	»	7 47					
Կէյվէ	»	8 31					
Աք-Հիսար	»	8 52					
Մէքէճէ	»	9 22					
Լէֆքէ	»	9 47					
Վէկիլ-Հան	»	10 22					
Պիլէճիք	ժմնմ.	11 6					
	մկնմ.	11 16					
Քարաքէօյ	»	12 28					
Պօղէիւք	»	12 56					
Ին-Իօնիւ	»	1 34					
Զուքուր-Հիսար	»	2 2					
Էսկի-Շէհիր	ժմնմ.	2 40					
		իրկն.					

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 1 Ճամբ. Առտու	Թ. 3 Ճամբ. Առտու	Թ. 21 Խառն Առտու	Թ. 5 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 7 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 23 Ճամբ. Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհիր	մկնմ.						11 45
Զուքուր-Հիսար	»						12 22
Ին-Իօնիւ	»						12 56
Պօղէիւք	»						1 29
Քարաքէօյ	»						2 2
Պիլէճիք	ժմնմ.						2 52
	մկնմ.						3 2
Վէկիլ-Հան	»						3 35
Լէֆքէ	»						4 9
Մէքէճէ	»						4 39
Աք-Հիսար	»						5 4
Կէյվէ	»						5 28
Առտ-Բազար	»						6 17
Սաքանճա	»						6 33
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»						7 —
Իզմիտ	ժմնմ.			— —			
	մկնմ.			1 30			7 47
Տերինճէ	»			1 48			8 2
Թիւթիւն-Զիֆթլիք	»			1 59			8 11
Եարբմճա	»			2 13			— —
Հէրէքէ	»			2 42			8 47
Թաֆշանճիլ	»			2 55			8 57
Տիլ-Խաքէէսի	»			3 6			— —
Կէյպզէ	»			3 38			9 32
Թուզլա	»			4 2			9 56
Բէյնտիք	ժմնմ.			4 25			10 20
	մկնմ.	1 49	3 14	4 35	6 —	9 —	10 28
Գարթալ	»	1 58	3 24	4 49	6 10	9 10	10 43
Մալթէփէ	»	2 9	3 36	5 6	6 21	9 21	11 2
Պոսթանճըգ	»	2 19	3 46	5 20	6 32	9 32	11 15
Էրէնքէօյ	»	2 28	3 57	5 32	6 41	9 41	11 30
Կէօզթէփէ	»	2 32	4 1	5 36	6 45	9 45	— —
Ֆէնէր-Եօլու	»	2 38	4 6	5 42	6 50	9 50	11 41
Գրզրլ-Թօփրաք	»	2 42	4 10	3 46	6 54	9 54	— —
Հայոտար-Փաշա	ժմնմ.	2 48	4 16	5 54	7 —	10 —	11 50
	մկնմ.	2 55	4 23	6 6	7 8	10 8	12 5
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմնմ.	3 20	4 48	6 31	7 33	10 33	12 30
							իրկն.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒԻՐԻՒ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 122 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհիր	մկ.	1 —
Ազ-Պունար	»	1 49
Այրիւ-Քէօյ	»	2 35
Պէյլիկ-ալբը	»	3 23
Սարը-քէօյ	»	4 38
Պիչէր	»	5 35
Սասըլար	»	6 20
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	7 —
Բօյատը	»	7 55
Մալը-քէօյ	»	9 17
Սընճան-քէօյ	»	10 19
Էնկիւրիւ	ժմ.	11 12
		իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 121 Խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էնկիւրիւ	մկ.	2 10
Սընճան-քէօյ	»	3 6
Մալիւ-քէօյ	»	4 20
Բօյատը	»	5 59
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	6 51
Սասըլար	»	7 23
Պիչէր	»	8 8
Սարը-քէօյ	»	9 13
Գարթալ	»	10 20
Այրիւ-քէօյ	»	11 16
Ազ-Պունար	»	11 54
Էսկի-Շէհիր	ժմ.	12 41
		իրկն.

ՄՈՍ
ՇՈՒՇԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Պորտսայդ, Մէջլիկրաֆթ և Մէ- Մոմի Գիլ- Բանդ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէէս	3000	Թիպա	2500
Անգիս	3000	Նէբքիս	2400
Թէյլոր	3000	Օսարիս	2250
Քենիորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլեն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՐԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ